

EL KİTABI

BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin
uygulama sürecinde parlamenterlerin rolü
Parlamenterler Eylemi Rehberi

www.unccdcop12.gov.tr

www.ormansu.gov.tr

www.unccd.int

EL KİTABI

**BM ölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin
uygulama sürecinde parlamenterlerin rolü
Parlamenterler Eylemi Rehberi**

www.unccdcop12.gov.tr

A. TEŐEKKÖR

BirleŐmif Milleler ölleşme ile M¼cadele SözlleŐmesinin Sekretaryas¼ (UNCCD) bu el kitab¼n¼ d¼zenlemiŐ olan Prof. Uwe Holtz'a Ő¼kranlar¼n¼ sunmaktadır. Bu belge, parlamenterlerin UNCCD faaliyetlerine nasıl daha iyi bir katkıda bulunabilecekleri hususunda bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Zira içinde bulunduğumuz d¼nem, kuraklık etkileri, iklim değişikliğine uyum ve hafifletme olduğu kadar biyolojik çeşitliliğin kayb¼ ve arazi bozulumu / ölleşme m¼cadelesini içeren bug¼n¼n k¼resel çevresel zorluklar¼n¼ ele alma çabalarına katkıda bulunmak için d¼nya çap¼nda arazinin potansiyeli kabul edildiği bir d¼nemdir.

B. ÖNSÖZ

Kuraklık arazi bozulumu ve çölleşmenin ele alınması [Kısaca DLDD (ing): Drought, Land Degradation and Desertification] insan güvenliğine ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmaktadır. Dünya üzerindeki arazilerin ve toprağın sağlıklı bir idaresi olmadan iklim değişikliğine uyum sağlayamayız. DLDD'yi ele almadan karadaki biyolojik çeşitliliği koruyamaz ve muhafaza edemeyiz. Aynı şekilde milenyumun kalkınma hedefleri DLDD'den etkilenen ekosistemde ve kurak alanlarda yaşayan 1 milyar kişiye iyileştiremez olursak tamamen elde edilemeyecektir.

Hükümet seviyesindeki karar vericiler ve politika yapıcılar Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin (UNCCD) uygulanma sürecinde ve UNCCD'nin On Yıllık Stratejisi (2008-2018) hedeflerini elde etmek için lider rolüne sahiptirler. Yine de başarı çoğu zaman parlamenterler dahil birçok farklı ulusal aktörlerin aktif rolüne dayanmaktadır.

UNCCD'nin başlangıcından beri parlamenterler ulusal, bölgesel ve uluslararası seviyelerde sözleşmenin faaliyetlerinde önemli bir rol oynamışlardır. Bu yayın parlamenterlerin UNCCD'nin uygulanmasını desteklemek için eylemlerini nasıl iyileştirebilecekleri konusunda spesifik bilgi sağlamayı amaçlamaktadır. El Kitabı parlamenterlerin rolüne ilişkin, UNCCD'nin uygulanması için nasıl daha iyi destek sağlayabilecekleri uyum eylemleri nasıl tanıtacakları ve teşvik edecekleri konusunda önemli bilgileri içermektedir.

El Kitabı UNCCD bağlamındaki parlamenterlerin sorumlulukları ile tarafların sorumlulukları arasındaki yakın ilişkiyi vurgulamaktadır. Aynı zamanda UNCCD Taraflar Konferansı karşılıklı diyalog oturumları aracılığıyla daha güçlü ortaklık için yollar ve yöntemler araştırmaktadır.

El Kitabı öncelikle parlamenterlere yönelik düzenlenmiş olup, bunun UNCCD taraflarının vizyonuna katkıda bulunacağı ve böylece çevresel sürdürülebilirlik ve yoksulluğu azaltmayı desteklemek için DLDD'yi önlemek ve tersine çevirmek için küresel bir ortaklığın kurulmasına katkıda bulunacağı beklenmektedir.

Luc Gnacadja

UNCCD İcra Sekreteri

(İmza)

Dr Haroun Kabadi

*Yönlendirme Komitesinin Başkanı ve
Çad Ulusal Parlamentosu Başkanı*

(İmza)

C. ÖZET

Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık (DLDD), iklim değişikliği ve biyolojik çeşitliliğin kaybı gibi önemli küresel sorunlar, dünya üzerindeki tüm insanlar, demokrasiler ve siyasi sistemler için zorluklar oluşturmaktadırlar. Arazi bozulumunu durdurmak, tersine çevirmek ve sıfır arazi bozulumuna ulaşmak için küresel düzeyde gösterilen yüz milyonlarca kişiyi yoksulluktan kurtarmak, gıda güvenliğini sağlamak, su kaynaklarını korumak ve milenyum kalkınma hedefleri (MDG) ile sürdürülebilir kalkınma hedeflerine (SDG) ulaşmak için birer ön koşuldur. Arazi bozulumu / çölleşme ile mücadelenin en önemli aracı Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesidir (UNCCD).

Parlamentolar UNCCD'nin uygulanmasına katkıda nasıl bulunurlar? Parlamentoların ve parlamenterlerin görevlerini daha iyi bir biçimde yerine getirebilmeleri için ele alınacak zorluklar nelerdir? Parlamenterler desteği nasıl ve hangi alanlarda daha çok seferber edilmeli? Bu el kitabı bu sorulara cevap bulmak için bir temel oluşturmaktadır.

Bu el kitabı, Rio +20 konferansının sonuçlarını takiben, çölleşme ve arazi bozulumunu ulusal ve küresel gündemlerde daha yüksek siyasi öncelik seviyesine çıkartmayı ve yasa yapıcı ile karar vericilerin dikkatini çekmeyi amaçlamaktadır. Parlamentoların ve üyelerinin işlevleri ve rolü hakkında, bunların UNCCD sürecini ve onun On Yıllık Stratejisini (2008-2018) nasıl daha iyi bir biçimde destekleyecekleri ve tanıtacakları konusunda bilgi sağlamaktadır.

"Parlamenter eylemi rehberinin" özü, UNCCD'nin uygulanması için daha güçlü parlamenter desteğini seferber etmek amacıyla parlamentoların ve parlamenterlerin aşağıdaki 6 ana müdahale alanlarını tanımlayan "Parlamenter Altıgeni" olarak tanımlanmaktadır:

1. Yasama ve standartların ortaya koyulması (arazi bozulumu/çölleşmeyle mücadele konularının ulusal politikalarda yer alması);
2. Bütçe tahsisi (uygun mali kaynakların sağlanması);
3. Denetim ve kontrol (UNCCD hedeflerinin yerine getirilmeleri ile ilgili izleme ve değerlendirme);

4. Resmi söylem ve bilinçlendirme (“arazi bozulunun dengelenmesi” kampanyalarının yürütülmesi) ve sürekli olarak UNCCD’yi savunmak;
5. Yetkili kişilerin ve organların seçimi (parlamentelerin dahil olmaları ile ulusal koordinasyon organlarının kurulumu);
6. UNCCD’nin parlamenter ağının daha iyi kullanımı ve uluslararası işbirliği (UNCCD’nin arazi ve toprak hakkında küresel bir makam haline getirmek için yapılacak çalışmalar).

UNCCD'nin parlamenterlere sunduğu öneriler her soruna uyan tek bir çözüm değildir; bunun yerine eylemler vaka bazında ele alınmalı uygulamaların çoğu sahada gerçekleştiğinin bilincinde olunmalıdır.

Dünya çapında parlamentoların ve parlamento üyelerinin (MP) UNCCD'nin ivmelenmesini güçlendirmek ve arazi bozulumu konusunda dengelenmiş bir dünya vizyonunu vurgulamak için güçlerini birleştirmeleri son derece önem arz etmektedir. Parlamenterler sürdürülebilir kalkınma hakkında ve özellikle arazi ile toprak konusuna dahil olmuş tüm paydaşlarla birlikte müttefik olmaya ve aynı zihniyetteki ortaklar ile işbirliğini güçlendirmelilerdir. Aynı zamanda danışmanlık hizmetlerine, teknik desteğe ve önemli belgelere de ihtiyaçları bulunmaktadır.

Kitabın sonundaki ek, DLDD ile UNCCD parlamenter yuvarlak masalarının çalışmaları ile ilişkileri olan Rio+20'nin çıktıları, UNCCD'nin On Yıllık Stratejisi hakkında ki belgeleri içermektedir.

I. GİRİŞ

Dünya Çölleşme ile Mücadele Günü (17 Haziran 2012) vesilesiyle ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansının arifesinde (Rio +20 Konferansı, 20-22 Haziran 2012), BM Genel Sekreteri Ban Ki Moon dünya çapındaki karar vericilere çağrıda bulunarak aşağıdaki mesajı göndermiştir¹:

“Arazi bozulmasını durdurma ve tersine çevirmek için küresel çabalar istediğimiz geleceği yaratmak için çok önemlidirler. Sürdürülebilir arazi kullanımı milyarlarca kişiyi yoksulluktan kurtarmak, gıda ve beslenme güvenliğini sağlamak ve su kaynaklarını korumak için bir ön koşuldur. Dünya'nın kurak alanlarında - ki bunlar gezegenimizin %40'ından fazlasını kapsar - yaşayan insanlar açlığa en hassas ve en yoksullar arasındadırlar. Yaşamlarının bağlı olduğu toprakları korumadan 2005'e kadar milenyum kalkınma hedeflerini başaramayacağız. Aynı şekilde zaten %70'i tarım için kullanılan içme suyu kaynaklarımızı garanti altına alamayacağız. 2030'a kadar su talebi %30 kadar artması beklenmektedir. Arazi kullanım uygulamalarımızı değiştirmesek azalan ve uygun olmayan su kaynakları ile daha sık ve daha yoğun kuraklıklarla karşı karşıya olacağız. Üstelik 2050'ye kadar bugünkünden daha yüksek kişi başına tüketim seviyeleri ile yaklaşık 9 milyar kişiyi beslemek için yeterli üretken arazilere ihtiyacımız olacaktır. Toprak kaybı mevcut hızı -yıllık75milyar ton olarak- ile devam ederse bu mümkün olmayacaktır. Önemli arazi kullanım kararları alınması gerekmektedir. (...) Sağlıklı toprak olmadan Dünya'daki yaşam sürdürülemez.”

Çölleşme, iklim değişikliği ve biyolojik çeşitliliğin kaybı ile birlikte 1992 Rio Toprak Zirvesi esnasında sürdürülebilir kalkınma için en büyük zorluklar olarak tanımlanmışlardır. 1994'te kurulmuş olan Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) çevreyi ve kalkınmayı sürdürülebilir arazi yönetimine bağlayan tek resmi bağlayıcı uluslararası anlaşmadır.²

UNCCD On Yıllık Stratejisinde (2008-2018), Sözleşme Tarafları “arazi bozulumu / çölleşmeyi önleme ve durdurmak için ve çevresel sürdürülebilirlik ile yoksulluğu azaltmayı desteklemek amacıyla etkilenen alanlarda kuraklığın etkilerini hafifletmeye yönelik küresel bir ortaklığı kurma” konusunda anlaşmışlardır.³

¹ Tam metin www.un.org/en/events/desertificationday/2012/sgmessage.shtml linkinde bulunabilir (tüm aşağıdaki URL'ler gibi 26 Kasım 2012'de revize edilmiştir)

² www.unccd.int/en/about-the-convention/Pages/About-the-Convention.aspx bakınız.

³ www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/10YearStrategy/Decision%20COP8%20adoption%20of%20The%20Strategy.pdf

Ortaklık UNCCD'nin özünde bulunmaktadır, kullanıcıların ve onların toplumlarının kaynaklarını araştırır ve onları sorunun bir parçası olarak görmektense çözümün parçası olarak görür. Bu yaklaşım kurak arazilerin ve dünyanın diğer ekosistemlerinin birbirine bağlı olduklarını kabul eder.

UNCCD'nin Taraf Ülkeleri On Yıllık Stratejik Hedeflerine ulaşma ve Sözleşmenin uygulanmasında lider rolüne sahiptirler. Yine de başarı çoğu zaman parlamenterler ve parlamentolar dahil spesifik paydaş gruplarının eylemlerine bağlıdır veya önemli ölçüde onlar tarafından desteklenmektedir.⁴

Geçmiş yıllar içinde parlamentolar doğru yönetim ve demokratikleşmeye doğru eğilimin bir sonucu olarak kamu işlerinin yönetiminde önemli bir rol oynamışlardır. Bugün dünyada yaklaşık 200 devletin yaklaşık %90'ınının bir parlamentoya sahip olması gittikçe büyüyen önemini göstermektedir.⁵ Parlamentolar gittikçe ulusal ve uluslararası seviyede toplumun işlerinin yönetiminde önemli bir rol oynadıkları kabul edilmektedir.

⁴ www.unccd.int/en/Stakeholders/Pages/home.aspx

⁵ Parlamentolar arası Sendika (IPU) / Birleşmiş Milletlerin Kalkınma Programı UNDP 2012 Küresel Parlamenterler Raporu. Parlamenter temsilciliğinin değişen niteliği (Baş yazar: Greg POWER), Cenevre ve New York – aynı zamanda www.ipu.org/pdf/publications/gpr2012-full-e.pdf mevcuttur, s. 4: “193 ülkenin 190'ı, 46.000 temsilciden fazla miktarda bir çeşit işlevsel parlamentoya sahiptir. Bir parlamentonun varlığı demokrasi ile eş anlamlı değildir, ancak demokrasi parlamentosuz var olamaz. Güç, etki ve işlev konusunda çok büyük değişiklikler olmasına karşın neredeyse tüm politik sistemlerde artık bir çeşit temsilci parlamentosuna sahiplerdir.”

i. Rehberin içeriği ve Amacı

El kitabı⁶ parlamentolar ve üyeleri tarafından kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Parlamentoların rolü, UNCCD ve On Yıllık Stratejisini destekleme ve tanıtmada konusunda nasıl daha iyi biçimde çalışabilecekleri ve ulusal ile uluslararası seviyelerde uygun eylemleri nasıl teşvik edeceklerine dair temel bilgiyi sağlamaktadır.

Bu rehber aynı zamanda parlamenterlerin nasıl daha iyi bir biçimde birbirileri ile etkileşimde bulunacaklarını ve parlamentolar ve UNCCD Sekreteryası her birinin görevini nasıl daha iyi biçimde yerine getirmek için yakın şekilde iş birliğinde bulunacaklarını göstermektedir.

Rehber, yasa yapıcı ve karar vericilerin dikkatini çekmek ile küresel ve ulusal gündemlerde UNCCD meselelerine ve arazi bozulumuna daha yüksek öncelik verilmesini amaçlamaktadır. Parlamentolar ve üyeleri çoğu zaman çölleşme, arazi bozulumu ve toprak erozyonunu ulusal gündemde daha yüksek bir seviyeye çekmek için araç ve yöntemlerin arayışındadırlar.

Parlamenterlerin UNCCD uygulama sürecini tanıtmada konusunda olumlu bir rol oynadıkları bazı yüreklendirici örnekler olmasına karşın, şimdiye dek ulusal düzeydeki rolleri genelde sınırlı kalmıştır.⁷

Parlamentolar, UNCCD ve On Yıllık Stratejisinin başarılı bir şekilde uygulanması için önemli olan siyasi iradeyi güçlendirmek için ellerinden geleni yapmaları gerekir. Siyasi olarak başarabileceklerinin sınırlarını genişletebilirler ve aynı zamanda görüşleri müzakere eden resmi hükümetin zorlukları olmaksızın yeni fikirler geliştirebilirler: örneğin Yeşil İklim Fonu veya Küresel Çevre Fonuna karşı genel parlamenter mekanizmalar oluşturabilmektedirler.

Parlamenterlerin, bir önceki UNCCD Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantısında buldukları özel taahhütlerin, özellikle ulusal düzeyde izlenmeleri gerekmektedir.

⁶ El kitabı aşağıdaki örneğini takip etmektedir: IPU / En Az Gelişmiş Ülkelerin Yüksek Temsilciliği Birleşmiş Milletler Ofisi, Kara ile Çevrili Gelişmekte olan Ülkeler ve Küçük Ada Olup Gelişmekte olan Ülkeler (BM-OHRLS) (2009): En Az Gelişmiş Ülkeler için Brüksel Eylem Programı için Parlamenter Desteği Seferber Etme, Cenevre (www.ipu.org/PDF/publications/LDC09_en.pdf). Aynı zamanda IPU'ye (2006) bakınız: 21.yüzyılda Parlamento ve Demokrasi. Doğru uygulama rehberi (David Beetham tarafından yazılmış ve yayınlanmıştır), Cenevre (www.ipu.org/PDF/publications/democracy_en.pdf).

⁷ U. Holz (2007): Parlamenter perspektifinden Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin uygulanması. Eleştirel değerlendirme ve gelecekteki zorluklar, Bonn, sayfa 24-26 (www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Parliament/2007/parliamentariansforum.pdf).

ii. Parlamentolar ile önemli uluslararası organizasyonlar arasında işbirliği için Rasyonel: farklı roller ancak birleşen hedefler

Uluslararası teşkilatlar ile parlamentoların her birinin rolü birbirinden açıkça ayrılır.⁸ Uluslararası teşkilatlar ülkelerin uluslararası çaptaki meseleleri ele almalarında yardımcı olmak için kurulmuşlardır. Çoğu zaman parlamentolar kararların müzakere edildiği ve kabul edildiği küresel forumlarda yoktur. Bu kararlar ulusal düzeye getirildiklerinde parlamentoların hareket alanı sınırlı ve genelde oldu bitti'ye getirilirler. Ancak parlamentolar küresel düzeyde kararların müzakere ve kabul edilme sürecine dahil olmalıdırlar, böylece halkın görüşü ortaya koyar ve uluslararası düzeyde müzakere edilmiş kararların ulusal düzeyde uygulanmalarını kolaylaştırır. Bir ülkenin, müzakere oturumlarında UNCCD müzakere süreçleri dahil, ulusal heyetlerin üyeleri olarak, milletvekili bulundurmayı hiçbir şey yasaklayamaz. Parlamentolara uluslararası karar alma sürecine meşrutiyet sağlamak için küresel zorlukların yönetiminde rol oynamaları için çağrı yapılmıştır. Bu bağlamda bu amaçla kurulmuş teşkilatlar dahil uluslararası meselelerin yönetiminde daha yüksek şeffaflık ve hesap verilebilirlik talepleri, parlamentoların uluslararası süreçlere daha fazla dahil olmaları için çağrıda bulunmaktadır.

Uluslararası teşkilatlar, genelde parlamentoların onayı ile ve/veya onlar tarafından tahsis edilen devlet kaynakları ile genelde finanse edildikleri için faaliyetlerini parlamentoları dahil etmeye daha fazla önem vermektedirler. Toplumun çalıştığı yasal çerçeveyi düzenlemekten sorumlu olan kurum parlamentodur. Böylece uluslararası teşkilatların parlamentoları bir ortaklığa girmelerini sağlamak uluslararası teşkilatların menfaatindedir. Bu ortaklık, parlamentoların, bu organizasyonların programlarını yürütmeyi sağlayan bütçe ve diğer yasama kararlarını almasını sağlar. Diğer taraftan, parlamentolar temsil ettikleri halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesine katkıda bulunabileceği için uluslararası teşkilatlar ile çalışmakta menfaatleri de mevcuttur. Böylesi bir ittifakın karşılıklı avantajları böylece hem siyasi hem de adli boyuttadır.

UNCCD Tarafları ve özellikle Sekreteryaasının durumunda, ulusal düzeydeki gelişmeler hakkında görüşleri bulunmaktadır ve ülkelerin taahhütlerini yerine getirmeye yardım etmek istemektedirler. UNCCD Taraflar Konferansına paralel olarak Parlamenter Yuvarlak Masa Toplantısı Organizasyonunu desteklemektedirler ve bu çabada parlamentoları kilit ortak olarak görmektedirler. Yine de Taraflar ile Parlamenterlerin arasındaki etkileşimler COP müzakereleri esnasında gerçekleştirilecek diyalog oturumların aracılığı ile daha da iyileştirilebilir.

⁸ Bu alt-bölüm için IPU / BM-OHRLLS (2009) sayfa 11-12.

II. ZORLUKLAR VE TANIMLAR

i. Önemli Küresel Zorluklar

Demokrasiler ve tüm siyasi sistemler için önemli küresel zorluklar aşağıdaki konulara ilişkin sorunları kapsamaktadır: sürdürülebilir kalkınma, iklim değişikliği, çölleşme, kuraklık, yoksulluk, enerji, gıda güvenliği, su kıtlığı ve kalitesi, arazi bozulumundan kaynaklı doğal kaynakların azalması, nüfus dinamikleri, sağlık, cinsiyet ilişkileri, mali ve ekonomik değişkenler ve krizler, organize suçlar, savaş ve barış ve sonuncu olmakla beraber önemli olan insan hakları ve demokratikleşme konularıdır.⁹

Uluslararası konferanslar ve çeşitli belgeler, sorunları çözmeye – veya en azından hafifletmeye – yönelik bazı cevapları ve eğilimleri vurgulamışlardır. Rio +20 olarak bilinen, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio, 2012) Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG)'nin temelini oluşturmaktadır. “İstedığımız Gelecek” başlıklı Sonuç Belgesi, çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklığın küresel boyutta zorluklar olduğunu kabul etmiştir ve özellikle gelişmekteki ülkelerde, tüm ülkelerin sürdürülebilir kalkınmasına ciddi zorluklar oluşturmaya devam ettiğini kabul etmiştir. Özellikle Afrika gibi kara ile çevrili gelişmekte olan ülkeler ve en az gelişmiş ülkelerde, bunun oluşturduğu özel zorlukları vurgulamaktadır.¹⁰

⁹ 1996 'da kurulmuş Milenyum Projesine bakınız. Üniversiteler, STK'lar, şirketler, hükümetler, uluslararası teşkilatlar için çalışan politika yapıcılar, iş planlayıcılar, akademisyenler, fütüristlerin geleceği araştırma katılımı bağımsız küresel ve kâr gütmeyen düşünce kuruluşudur. Çalışma yıllık “Geleceğin Durumu”nda yayınlanır. Bu belgede 15 zorluk – sürdürülebilir kalkınmadan küresel etiklere kadar – tanımlanır. Zorluklar özerinde uluslar ötesidir ve çözümleri kurumsal ötesidir. Birbiri ile bağılıdır: birindeki bir iyileşme diğer zorlukları ele almayı kolaylaştırmaktadır. Birindeki bir kötüye gidiş diğer zorlukları ele almayı zorlaştırmaktadır. Hangisi diğerlerinden daha önemli olduğu konusunda tartışmak insanın sinir sisteminin solunum sisteminden daha önemli olup olmadığı tartışmak gibidir (bakınız www.millennium-project.org/millennium/challenges.html).

¹⁰ Sonuç Belgesinin 205'inci paragrafına bakınız (https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216l-1_english.pdf) – aynı zamanda Ek 2'ye bakınız.

ii. UNCCD

1992’de, Rio Konferansı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, özellikle Afrika’da Haziran 1994’e kadar bir Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi hazırlanması için Hükümetler Arası Müzakere Komitesi (INCD) kurması için çağrıda bulunmuştur. Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) Paris’te 17 Haziran 1994’te kabul edilmiş ve 50.ci imza alındıktan 90 gün sonra 26 Aralık 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir.¹¹ Mayıs 2012 tarihi itibari ile 194 ülke ve Avrupa Birliği bu sözleşmeye taraftır. Sözleşmenin üst yönetim organı olan Taraflar Konferansı (COP), ilk oturumunu 1997 Ekim’inde İtalya’nın Roma kentinde gerçekleştirmiştir. Şimdiye kadar COP on olağan ve bir olağanüstü oturum gerçekleştirmiş, bunlardan sonuncusu (COP 10) ise 2011 Ekim’inde, Kore Cumhuriyetinin Changwon kentinde gerçekleşmiştir.¹²

Sözleşmenin sekretaryasının merkezi 1999’dan beri Ren Nehri yakınında ki Bonn (Almanya) şehrinde bulunmaktadır. UNCCD’nin 23 maddesine uygun olarak sekretaryanın kilit fonksiyonu COP oturumlarına ve onun alt organlarına hizmet etmektir. Bu, oturumlar için bağımsız belgelerden lojistik ayarlamalara kadar birçok görevi kapsamaktadır.

UNCCD ve kendisine ait beş bölgesel uygulama ekleri ile – Afrika (Ek I), Asya (Ek II), Latin Amerika ve Karayipler (Ek III), Kuzey Akdeniz (Ek IV) ve 2000 yılından itibaren Orta ve Doğu Avrupa (Ek V) için – çölleşme / arazi bozulumunu küresel sürdürülebilir kalkınma gündeminde tam teşekküllü bir konu haline getirerek, yasal uluslararası yapıda gerçek bir değişiklik yapmıştır.

UNCCD öncelikle dünyadaki doğal kaynakların korunmasına ve kurak, yarı kurak ve yarı nemli bölgelerdeki yoksulluğa karşı mücadeleye odaklanmıştır. Böylece gelişmekte olan etkilenmiş ülkeleri “Ulusal Eylem Programı” (NAPs) adı altında arazi bozulumuna karşı stratejiler tasarlamaya zorlamaktadır.

¹¹ Sözleşmenin metnine bu linkten ulaşılabilir www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/conventionText/conv-eng.pdf

¹² www.unccd.int/en/about-the-convention/history/Pages/default.aspx

Sözleşmenin amaçları için – bunların arasında “çölleşme” ve “çölleşme ile mücadele” (Kutu 1’e bakınız) - koşullar belirlenmiştir.

Kutu 1: “Çölleşme” ve “Çölleşme ile Mücadele”¹³

“Çölleşme”, kurak, yarı-kurak ve yarı nemli alanlarda iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri dahil olmak üzere, birçok faktörden meydana gelen arazi bozulumdur.

“Çölleşme ile Mücadele”, (i) arazi bozulununun azaltılması ve/veya önlenmesi; (ii) kısmen bozulmuş arazinin rehabilitasyonu; ve (iii) çölleşmiş toprakların ıslahını hedefleyen sürdürülebilir gelişme için kurak, yarı-kurak ve yarı nemli bölgelerde entegre arazi kalkınmasının bir parçası olan faaliyetleri kapsamaktadır.

“Kuraklık”, yağışların önemli derecede normal olarak kaydedilmiş düzeylerin altında seyrettiği ve ciddi hidrolojik dengesizliklere sebep olup arazi kaynaklarının üretim sistemlerini tersine etkileyen doğal olarak meydana gelen bir olay anlamına gelmektedir (UNCCD, 1(c) maddesi).

“Arazi bozulumu”, (i) rüzgâr ve suyun yol açtığı toprak erozyonu; (ii) toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik veya ekonomik özelliklerinin bozulması gibi insan faaliyetleri ve yerleşim düzenlerinden, arazi kullanımlarından veya bir işlem veya işlemler kombinasyonundan kaynaklanan ve yağmurla beslenen tarlanın, sulu tarımın veya meranın, otlakların, orman ve ağaçlık arazilerin biyolojik veya ekonomik üretkenliğinde ve karmaşıklığındaki azalma veya kayıptır (UNCCD, madde 1(f)).

Çölleşme ve sürdürülebilir arazi yönetimi (SLM) ile toprak ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiler çok önemlidir. Sınırlar ötesi ve küresel etkileri vardır ve daha çok karar vericiler ile kanun yapıcılar tarafından yansıtılmalıdır.

Çölleşme ve çöl aynı şekilde değerlendirilmemelidir. Doğal çöllere Dünyanın ekosistemlerinin büyük bir parçasını oluştururken, çölleşme, kuru alanlarda önceden sağlıklı olan arazilerin insanların yanlış yönetimi ile çıplak hale gelmeleri ve kuraklığın kötüleşmesi ile oluşan bir süreçtir.

Günümüzde, çölleşmenin, arazi bozulununun ve kuraklığın (DLDD) tüm bölgelerde oluşan küresel zorluklar olduğu kabul edilmektedir. Kurak alanlarda oturanların en az yüzde 90'ı gelişmekte olan ülkelerde ve en fakir ekonomik ve sosyal koşullarda yaşamaktadırlar.

¹³ Kaynak: UNCCD, madde 1(a) ve (b) - www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/conventionText/conv-eng.pdf

İlk aşamalarda UNCCD, Afrika'nın veya zayıfların Sözleşmesi olarak veya çölleşmenin, dünya ile hiçbir ilgisi olmayan, sadece Afrika'ya özgü bir sorun olduğu yanlış inancı ile nitelendirilmiştir. Buna karşılık, iklim değişikliği her zaman küresel çözümleri çağıran küresel bir sorun olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte, her sene 12 milyon hektar arazi sadece çölleşme ve kuraklık ile bozulmaktadır. Bu alan Birleşmiş Krallık alanının yarısı büyüklüğü kadardır. Aynı dönemde 75 milyar ton toprak sonsuza dek kaybolmaktadır. Küresel olarak 1,5 milyar insan bozulmuş topraklarda yaşamaktadır.¹⁴

Kurak alanlar Dünya alanının %43'ünü oluşturmaktadır ve 2.1 milyar insana ev sahipliği yapmaktadır. Küresel olarak arazinin %24'ünün bozulmakta olduğu ve bozulmuş alanın yaklaşık %20'sinin tarım arazisi, %20-25'inin ise mera olduğu, çölleşmenin ve bozulmanın yılda 42 milyar Amerikan doları gelir kaybını temsil ettiğini, yaklaşık dünya çapında ki 1,5 milyar insanın doğrudan bu bozulan alanlara bağlı olduklarını ve çölleşmeden en ciddi şekilde etkilenenlerin en hassas bölgelerde oturan en yoksul ve en dışlanmış bir milyar insanın yaşıyor olduğu düşünülmektedir.¹⁵

UNCCD İcra Sekreteri Luc Gnacadja tarafından da işaret edildiği gibi, çölleşme ile mücadelenin ilerletilmesi için birçok sebep bulunmaktadır. Kurak alanlar gelecekteki gıda güvenliğinin anahtarını elinde bulundurmaktadır. DLDD'ye ulaşmak insan güvenliği ve politik istikrara katkıda bulunmaktadır. Sürdürülebilir Arazi Yönetiminden yararlanmadan iklim değişikliğine adapte olamayız veya onun etkilerini azaltamayız. DLDD'yi ele almadan karasal biyolojik çeşitlilik kaybına karşı gezegeni korumak mümkün olmayacaktır. Ormansızlaşmanın baş etmeni olan DLDD'yi ele almadan ormanlarımızı koruyamayız. Kurak alanlarda yaşayan bir milyar insanı kurtarmadan Milenyum Kalkınma Hedeflerine ulaşmak imkânsız olacaktır.¹⁶

¹⁴ www.unccd.int/en/programmes/RioConventions/RioPlus20Pages/default.aspx?HighlightID=54 ve Ramesh Jaura: Arazi bozulumu olmayan bir dünya mümkün, IDN-IndepthNews, 5 Temmuz 2012 (www.indepthnews.info/index.php/global-issues/1032-a-world-without-land-degradation-is-possible).

¹⁵ Bakınız Birleşmiş Milletler Çöller ve Çölleşme ile Mücadele On Yılı (2010-2020): Neden şimdi (www.un.org/en/events/desertification_decade/whynow.shtml); aynı zamanda bakınız UNCCD / UNDP (2011): Unutulmuş Milyar. Kurak Alanlarda MDG'ye Ulaşmak, Bonn ve New York (www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Publications/Forgotten%20Billion.pdf).

¹⁶ Bakınız 15 Temmuz 2011 tarihli, Caux İsviçre'de İnsan Güvenliği Forumu, Luc Gnacadja (www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/secretariat/2011/PPT_Caux%202011%20%20Restoring%20Earth%20Degraded%20Land.pdf).

Eylül 2007 tarihli, Madrid’de gerçekleşen Sekizinci Taraflar Konferansı sırasında, UNCCD 10 yıllık stratejinin (10 Yıllık Strateji) ve çerçevenin (2008-2018) kabul edilmesi ve Sözleşmenin uygulanmasını geliştirmek için yeni bir evreye girmiştir. Bu yeni gelişme, Sözleşmeyi yeni bir alana götürmüştür. Daha da önemlisi, Taraflar, çölleşme ve arazi bozulmasının önlenmesi ve tersine çevrilmesi için küresel ortaklıklar kurmak gibi Stratejiye on yıllık bir dönem için açık bir vizyon ortaya koymuştur. Bu ortaklıklar aynı zamanda kuraklığın etkilenmiş alanlardaki etkilerini azaltmak içindir. Vizyon ile birleşince bir Strateji misyonudur: yoksulluğun azaltılmasına katkısı olan bölgesel ve yerel politikaların gelişimi ve uygulanmasını destekleyecek küresel bir çerçevenin sağlanması.

On Yıllık Strateji, Sürdürülebilir Arazi Yönetimine olan etkili ve pratik yaklaşımların kullanımını, sinerji ile sistemik bir yaklaşım olarak hedeflemektedir. Tüm UNCCD paydaşlarının ve ortaklarının ve aynı şekilde parlamentoların ve üyelerinin eylemlerini yönlendirmesi gereken dört stratejik hedefi vardır. Bu eylemler (i) etkilenen nüfusun yaşam koşullarını iyileştirecek; (ii) etkilenen ekosistemlerin durumunu iyileştirecek; (iii) UNCCD’nin etkin bir şekilde uygulanması ile küresel menfaatleri oluşturacak; (iv) yerel ve uluslararası aktörler arasında etkin ortaklıkların kurulması ile Sözleşmenin uygulanmasını destekleyecek kaynakları seferber edecek politik iradeyi kapsar. “Beklenen etkiler” stratejik hedefler tarafından uzun vadede amaçlanmaktadır.

Stratejinin tüm UNCCD paydaşlarının ve ortaklarının eylemlerini, kısa ve orta vadede yönlendirecek beş operasyonel hedefi bulunmaktadır: (i) savunma, bilinçlendirme ve eğitim; (ii) çözümlerin teşvik edilmesini sağlayacak çevrelerin oluşturulmasını destekleyecek politika çerçevesi; (iii) bilim, teknoloji ve bilgi; (iv) kapasite geliştirme; (v) finansman ve teknoloji transferi (bakınız ek 1).

On Yıllık Strateji ile Sözleşmenin Tarafları, Sözleşmenin uygulanmasını geliştirmek amacıyla tüm UNCCD paydaşları için yeni, ortak, canlandırılmış bir zemin oluşturmaya kararlıdır.

UNCCD’nin başarılı bir şekilde uygulanması çeşitli paydaşlar arasındaki işbirliğini gerektirir. Strateji tarafından teşvik edilen reformlar tüm Sözleşmenin organları ve kuruluşlarına– Bilim ve Teknoloji Komitesi (CST), Küresel Mekanizma (GM), sekreteryaya ve Sözleşmenin Uygulanmasının Gözden Geçirilmesi Komitesi (CRIC) – ve diğer ülkelere uyumu gerektirmesi dolayısıyla radikaldir. UNCCD Taraf Ülkeleri Sözleşmenin uygulanmasında ve On Yıllık Stratejinin hedeflerine ulaşmada öncü rol oynamaktadır. Ancak, başarı çoğunlukla, parlamentolar de dahil, bazı özel paydaş gruplarının¹⁷ eylemlerine bağlıdır veya bunlar tarafından önemli ölçüde desteklenmektedir. Bunlar süreç içinde zaten önemli rol oynamaktadır ancak daha önemli rol oynamalıdır.

¹⁷ www.unccd.int/en/Stakeholders/Pages/home.aspx

Strateji, UNCCD sekretaryasının 2008-2018 dönemi için yetkisini belirlemiştir. Bu stratejik planın başarılı uygulaması, Sözleşmenin yan organları, COP ve Taraflarının her birinin rollerini yerine getirmeleri için destekleyecek – çok büyük kapasite ve kaynakları ile – UNCCD sekretaryasının temel hizmetleri, savunma ve gündem belirleme ve temsil işlevlerinin güçlendirilmesini gerektirmektedir.

Stratejinin benimsenmesi ile birlikte Taraflar, sahada yapıları değerlendirecek göstergeleri dahil eden sonuç odaklı yönetim yaklaşımına doğru ilerleme talebinde bulunmuşlardır.¹⁸

¹⁸ UNCCD No.1 Güncellemesine bakınız (Mays 2010): On Yıllık Strateji Erken Sonuçlar Göstermektedir.

iii. Tematik öncelikler

Üretken arazi azalmaya başladı ve üretken arazi kaynakları üzerindeki baskı artmaktadır. Bu durum, doğrudan ve dolaylı süreçlerinin ile küresel çevre üzerinde birçok karmaşık etkiye sahiptir. Erozyondan kaynaklanan verimli toprakların kaybı doğrudan etkiler arasında bulunmaktadır. Erozyon, gayri safi milli hasıla seviyeleri ve üretkenlikte azalmaya sebep olmaktadır. Çölleşme ve arazi bozulmasının ana sebebi, arazi üretkenliğinin sürdürülemez biçimde işlenmesidir. Bu durum, yanlış yönetilen veya var olmayan politikalar ile çoğu zaman daha kötü hale gelmektedir. Nüfus fazlalığı ve hayvancılık çoğu zaman çölleşme ve arazi bozulmasının sebepleri arasında gösterilmektedir ancak, bunlar kötü kararlar ve yanlış yönetimin sonuçları da olmaktadır.¹⁹

UNCCD İcra Sekreteri Luc Gnacadja ve diğerleri haklı olarak toprağın (üst tabakası) insan topluluğunun yaşamı ve ekonomik üretimi için temel oluşturan doğal sermayenin bir parçası olarak kabul edilmesi gerektiğinin altını çizmektedirler. Bu yüzden UNCCD sekreteryası ile birlikte Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Alman Federal Bakanlığı ve Avrupa Topluluğu dahil diğer ortaklar New York'ta çölleşme ile ilgili Birleşmiş Milletlerin genel Kurulunun üst Düzey Toplantısındaki bir yan etkinlik esnasında 21 Eylül 2011 tarihinde "Arazi Bozulumu Ekonomisi" (ELD) girişimini birlikte başlatmışlardır.²⁰ ELD, arazi bozulmasının ekonominin üzerindeki olası etkisini göstermeyi hedefleyen sürdürülebilir arazi yönetimi odaklı küresel bir girişimdir.

Arazi bozulmasının ekonomisi yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde politika yapmanın ayrılmaz bir parçası haline gelmelidir. Eylem ve eylemsizlik masraflarının şeffaf genel bakışı, insan topluluğunun sağlıklı topraklara yatırım yapıldığı takdirde uzun vadede ne kadar daha iyi olacaklarını göstererek siyasetçiler ve iş dünyası cemiyeti için uyarı çağrısı olması hedeflenmektedir.²¹

DLDD konusunda küresel otorite ve düzenleyici referans olarak, UNCCD, mevcut politika boşluklarına cevap verecek politikayı aktif hale getirecek ve küresel zorluklarla baş etmeyi sağlayacak bir ortamı savunmaktadır.²² DLDD'nin ele alınmasındaki bazı politik engeller, veri ve bilgi eksikliği ile bilim temelli politika çerçevelerinin uygulanması ve reform ihtiyacını kapsamaktadır.

¹⁹ UNCCD Sekreteryası (2012): Sıfır Arazi Bozulumu – Rio +20 için Sürdürülebilir Kalkınma Amacı, Politika Özeti, www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/UNCCD_PolicyBrief_ZeroNetLandDegradation.pdf; aynı zamanda özete de bakınız [summaryatwww.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/secretariat/2012/ZNLD%20Summary%20final.pdf](http://www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/secretariat/2012/ZNLD%20Summary%20final.pdf).

²⁰ <http://eld-initiative.org>. Bakınız. Politika belgesi Küresel Girişimine rehber olarak yayınlanmıştır ve Kalkınma Araştırma Merkezi (ZEF, Bonn) ile Uluslararası Gıda Politika Araştırma Enstitüsü (IFPRI, Washington) 'den uluslararası yazar ekibi tarafından New York'taki yan etkinlikte sunulmuştur (www.ifpri.org/sites/default/files/publications/ifpridp01086.pdf ve www.zef.de/fileadmin/webfiles/downloads/zef_dp/zef_dp_150.pdf de bulunmaktadır).

²¹ <http://newsbox.unccd.int/3.4> ve <http://biodiversity-l.iisd.org/news/unccd-andpartners-launch-economics-of-land-degradation-initiative>

²² Bakınız www.unccd.int/en/programmes/Thematic-Priorities/Pages/default.aspx

DLDD sorunları, birçok kalkınma ve tematik önceliklere bağlıdır. UNCCD, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik eden diğer çabalardan ayrı olarak ele alınamaz. Daha geniş kalkınma çerçevesine çevresel faaliyetlerin entegrasyonu Yedinci Milenyum Kalkınma Hedefinin özündedir. Sözleşmenin metni sıkça sürdürülebilir kalkınma, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik, su kaynakları, enerji kaynakları, gıda güvenliği ve sosyo-ekonomik etkenlere atıfta bulunmaktadır.

Sözleşme, iklim değişikliğinin etkileri ile mücadele etmek için uyum, hafifletme ve dayanıklılık için arazi ve toprak konularında çok taraflı bir çerçeve sözleşme olarak anlaşılmalıdır. Üstelik Sözleşme doğal kaynakların kıtlığı hakkındaki çatışmaları önlemek, zorunlu göçü durdurmak ve insan güvenliğini teşvik etmek için gösterilen çabalar ile iklim değişikliği süreçleri altındaki önemli hedefleri yerine getirmek için gösterilen çabalarla sıkı bir bağı olmalıdır. Ülke düzeyindeki çölleşme ve iklim değişikliği, herkesin sürdürülebilir kalkınmaya erişimini sağlamak için entegre bir yaklaşım anlayışla, sinerji sağlayacak biçimde ele alınmalıdır. DLDD'yi ele almak, doğru yönetim, cinsiyet eşitsizliklerine odaklanma ile yöre halkının rolleri ve haklarının göz önünde bulundurulmasını gerektirmektedir.

İklim değişikliği ile arazi/toprak arasında anlamlı bir ilişki vardır ve parlamenterlerin faaliyetleri dahil politika yapma süreçlerinde daha fazla yansıtılmalıdır. Arazi ve toprak, iklim değişikliğine karşı mücadelede fark yaratabilirler.

İklim değişikliği ile arazi/toprak arasındaki bağlantıya daha fazla odaklanma, karbon yutağı için etkili yollar hakkında somut tartışmaları zenginleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda kalkınmakta olan ülkelerin uyum ve azaltım gündemlerine girmeleri için yeni bir platform da sağlamış olacaktır.

Rio+20 arazi bozulmasının dengelendiği bir gelecek için mücadele etmek gibi cesur bir karar almıştır.²³ Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık hakkındaki Rio+20 sonuç belgesi konferansın bir başarısı olarak görülmektedir. Dünya hükümetleri, sonuç belgesindeki 205-209 paragraflarda belirtildiği gibi, toprak da dahil olmak üzere, doğru arazi yönetiminin ekonomik ve sosyal anlamının altını çizmektedirler.²⁴ Burada, UNCCD kapsamında, dünya çapında arazi bozulumu ve kurak, yarı-kurak ve yarı-nemli alanlarda bozulmuş alanların yenilenmesinin izlenmesi için ulusal, bölgesel ve uluslararası ölçekte birbirleriyle uyumlu bir eylemlerde bulunmaya olan kararlılıklarını yenilemişlerdir (bakınız Ek 2). Bu sürdürülebilir kalkınma hedefine – UNCCD sekreteriyasının daha önceki belgelerinde olduğu gibi “sıfır arazi bozulumu”na - ulaşmak için verimli arazinin bozulmasından kaçınmak ve zaten bozulmuş olan arazinin restore edilmesi gereklidir.

²³ www.unccd.int/en/programmes/RioConventions/RioPlus20/Pages/default.aspx?HighlightID=54

²⁴ https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216l-1_english.pdf

Kutu 2: “Arazi Bozulunun Dengelenmesi” ve “Sıfır Arazi Bozulumu (ZNLĐ)”²⁵

“Arazi bozulunun dengelenmesi, küresel olarak veya belli bir peyzajda veya bir ekosistemde, verimli bir arazinin sabit kalması veya artmasıyla (yani sürdürülebilir arazi kullanımı ile) sağlanır.”

“Sıfır net arazi bozulumu: arazi bozulumundan kaçınma veya arazi restorasyonu ile arazi bozulunun dengelenmesidir. ZNLĐ hedefinin teşvik edilmesi, mevcut verimli araziye, şimdiki ve gelecekteki nesillerin kullanmaları için güvence altına alacaktır.”

“Herkes için ve herkes tarafından sürdürülebilir arazi kullanımının (tarım, ormancılık, enerji ve şehircilik için)” genel amacı, şu hedefleri içermektedir: 2030’a kadar sıfır net arazi bozulumu, 2030’a kadar sıfır net orman bozulumu ve kuraklığa meyilli ülkelerde 2020’ye kadar kuraklığa hazırlıklı olma politikalarının yerine getirilmiş olması.”

2030’a kadar arazi bozulunun dengelenmesine ulaşılması tüm kamu ve özel sektör aktörlerinin, yerel ve toplumsal paydaşlar da dahil, arazi kullanımına bağlı tüm ilgili tedarik ve değer zincirinin parçalarının sorumluluğunu, desteğini ve aktif yatırımını gerektirir. Amaca (bakınız kutu 3) ulaşmada umut olduğuna dair sebepler bulunmaktadır. Şimdiki ve gelecekteki nesiller, verimlilikte, dayanıklılıkta ve sosyal kapsayıcılıktaki kazançlar açısından, bu yatırımların geri dönüşünden yararlanacaklardır.²⁷

Kutu 3: Umut için sebepler

İyi haber şu ki; Sıfır Net Arazi Bozulumuna nasıl ulaşacağımızı biliyoruz. Dünya çapındaki iki milyardan fazla hektarlık alan, orman ve peyzaj restorasyonu ile iyileştirmeye uygundur. Kısacası, özellikle ormanların diğer arazi kullanımlarıyla kombine edildiği, tarım-ormancılık sistemleri ve küçük ölçekli tarının yapıldığı 1,5 milyar hektar alan için en iyisi mozaik bir restorasyon yaklaşımıdır. Son yirmi yılda, kurak alanlarda önemli arazi ıslahı ve rehabilitasyonu yapılmıştır. Birçok durumda, yöre halkı sorumluluk almaktadır. Örneğin, tarım ve mera arazilerine “gübreleyen ağaçlar” gibi çifti tarafından yönetilen doğal rejenerasyon ve tarımsal ormancılık teknikleri birçok bölgede benimsenmiştir. Bu tür teknikler Afrika çapında milyonlarca hektar alanın rehabilitasyonuna katkıda bulunmuştur.²⁸

²⁵ Kaynak: UNCCD Sekreteryası 2012: Sıfır Net Arazi Bozulumu – Rio+20 için sürdürülebilir kalkınma hedefi, Bonn - www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/UNCCD_PolicyBrief_ZeroNetLandDegradation.pdf, s. 6-7.

²⁶ UNCCD Sekreteryası (2012): Sıfır net Arazi Bozulumu - Rio+20 için sürdürülebilir kalkınma hedefi, Bonn - www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/UNCCD_PolicyBrief_ZeroNetLandDegradation.pdf; www.indepthnews.info/index.php/global-issues/1032-a-world-without-land-degradation-is-possible

²⁷ COP 10 sırasında 2011 yılında başlatılmış olan UNCCD Hayat için Toprak Ödülünü kazananların çalışması, ormancılık yönetimi ve sürdürülebilir tarım için küçük çiftçilerin kapasite oluşturmaları, doğal kaynakların ve doğanın yönetişimini iyileştirme, ortak mülkiyetli meraları, ormanları ve su kaynaklarının binlerce hektarına sürdürülebilir arazi yönetimini getirme, yeniden ağaçlandırma ve arazi iyileştirme tekniklerini de kullanarak ulusal çevre politikaları etkilenebilecek ve milyonlarca kişinin gelirleri ve yaşamları iyileşecek ve böylece kurak alanın bozulmasını tersine döndürülebileceği gösterilmiş olacaktır. Bakınız www.unccd.int/en/programmes/Event-and-campaigns/LandForLife/Pages/default.aspx

²⁸ Kaynak UNCCD Sekreteryası (2012): Sıfır net Arazi Bozulumu- Rio+20 için sürdürülebilir kalkınma hedefi, Bonn - www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/UNCCD_PolicyBrief_ZeroNetLandDegradation.pdf, s. 10.

iv. Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantıları ve UNCCD ağı

1998 tarihinden itibaren, parlamenterler COP'un olağan oturumlarına paralel olarak toplanmışlardır. Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantıları, COP oturumlarının ayrılmaz bir parçası ve görüş alışverişinin yapıldığı bir platform olmuş ve parlamenterler arasında, özellikle de çölleşme, arazi bozulumu ve erozyon ile sürdürülebilir kalkınma sorunları hakkında bir etkileşim platformu haline gelmiştir. Bu toplantılar Dakar (1998), Recife (1999), Bonn (2000), Cenevre (2001), Havana (2003), Nairobi (2005), Madrid (2007), Buenos Aires (2009) ve Changwon'da (2011) yer almıştır.

Her COP, Yuvarlak Masa toplantıları tarafından kabul edilen ve COP oturumları raporlarına ek olarak konmasına karar verilen beyanları not etmektedir. Ancak, DLDD ile mücadele eylem planlarının uygulanmasına ilişkin olarak, Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantıları sonuçları oldukça yenilikçi olduğu halde, ülke düzeyinde nadiren dikkate alınmaktadır.

2011 tarihi itibari ile yaklaşık 80 ülkeden ve beş bölgesel parlamentodan 402 parlamenter, ki bunların yüzde 15'i kadındır, dokuz Yuvarlak Masa toplantısına katılmıştır.

Yuvarlak Masa toplantıları UNCCD sekretaryası tarafından, ev sahibi ülke ve parlamentosunun desteğinin yanı sıra Parlamentolar Arası Birlik (IPU) ile birlikte organize edilmiştir.

Küba, Havana'da 3-4 Eylül 2003 tarihinde COP 6 ile paralel olarak toplanan beşinci Yuvarlak Masa toplantısı önemli bir atılım gerçekleştirmiştir: UNCCD hakkında bir Parlamenter Ağı (PNoUNCCD) oluşturulmuş, bunun üzerine parlamenter Yönlendirme Komitesinin kurulması üzerinde mutabık kalınmış ve bir parlamenter eylem planı benimsenmiştir.

PNoUNCCD, parlamenter katılımını ve çölleşme, erozyon ve arazi bozulumu ile mücadele alanlarında etkinliği artırmak amacıyla, bir bilgi havuzu oluşturma ve uluslararası müzakereler ve organizasyonlara parlamenter katkı aracı olarak bir bilgi, etkileşim ve etki ağı olmuş ve öyle anlaşılmıştır.

2003 Eylül ortalarında, IPU Yönetim Konseyi Yuvarlak Masa sonuçlarını onaylamış ve Yönlendirme Komitesi ve Parlamenterler Ağı'nın kurulmasını memnuniyetle karşılamıştır.

2004 Şubatında UNCCD Sekretaryası kendi web sitesinde <www.unccd.int> "Parlamenterler" adında ("paydaşlar" menüsü içerisinde) bir sekme açmıştır. Sekretarya bu bölümü devam ettirmekte ve güncellemektedir (doğrudan bu linkten ulaşılabilir www.unccd.int/en/Stakeholders/Parliamentarians/Pages/default.aspx).

1 Aralık 2008 tarihinde Praia, Cape Verde’de gerekleŒen Yönlendirme Komitesi toplantısı sırasında katılımcılar bir Œikayette bulunmuŒlardır: parlamenterlerin kendileri tarafından verilen çok sayıda taahhüt, kendi ölkelerine kadar bile gitmemiŒtir. Parlamenterler ve milletvekilleri Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantıları sırasında öne attıkları eŒitli iyi fikirleri gerekleŒtirmek için daha fazlası yapılabilir. Web sitesinin “Eylemde bulunan Parlamentolar” bölümü oldukça yararlıdır ancak, daha etkili bir Œekilde kullanılabilir. Birçok parlamento veya milletvekilinin kendi parlamentoları veya (alt-) bölgesel düzeyde eŒitli giriŒimleri üstlendikleri bilinmektedir, ancak bu faaliyetler UNCCD sekretaryasına bildirilmemiŒ ve dolayısıyla da web sitesinde yayınlanmamıŒtır.

Buenos Aires’te (2009) ve Changwon’da (2011) yapılan Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantıları sırasında, Parlamenterler Forumu İçtüzüğü ve Yönlendirme Komitesinin Usul Kuralları geniŒ bir Œekilde tartiŒılmıŒ ve nihayet kabul edilmiŒtir (bakınız ek 3).

On Yıllık Stratejinin yanı sıra Buenos Aires ve Changwon’da yapılan önceki UNCCD Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantılarında kabul edilen beyanlar ve yükümlölükler parlamenterlere kendi ölkelerinde ve uluslararası alanda, ölleŒme/arazi bozulumu ile ilgili olduğu sürece, kendi rollerini nasıl daha iyi bir Œekilde yerine getireceklerini, bazı bulgular ve önerileri zaten sağlamaktadır.

III. DEMOKRATİK PARLAMENTOLARIN VE ÜYELERİNİN ROLÜ VE SORUMLULUKLARI

i. Sürdürülebilir insani kalkınma için gerekli bir evrensel değer ve bir model olarak Demokrasi

Birçok belgede de görülebileceği gibi, insan tarafından insan için yapılan bir kural olarak anlaşılan demokrasi evrensel bir değerdir. Özgürlüğün siyasi düzeni olarak demokrasi, hükümetin değişikliğine, güçler ayrılığına, insan haklarının korunması ve yerine getirilmesine, herhangi bir imtiyaz ve ayrımcılık olmadan herkes için hukuk üstünlüğüne ve kadın ve erkek arasında gerçek bir ortaklığa izin veren serbest, adil ve düzenli seçimlere dayalıdır.

Demokrasi, zamanla gelişmiş ve gelişmeye devam eden karmaşık bir dizi kurum ve uygulama yoluyla gerçekleşmektedir. Bunlar: vatandaşlık haklarının garanti altına alınmış bir çerçevesini, hükümetin etkin ve hesap verebilir kurumlarını, aralarında siyasi tarafların ve serbest medyanın çok önemli oldukları vatandaşlar ile hükümetin arasındaki bir takım aracı kurumlarını kapsamaktadır.²⁹

1997 tarihinde Parlamentolar Arası Birlik (IPU) tarafından kabul edilen Demokrasi Evrensel Beyannamesi çok sıkça ihmal edilen çok önemli bir referans belgesidir.³⁰ Bu Beyanname "Demokrasi evrensel olarak kabul edilen bir ideal olmanın yanı sıra bir hedeftir... Bu nedenle özgürlük, eşitlik, şeffaflık ve sorumluluk koşullarında, görüşlerin çokluğuna saygı duyularak ve siyaset çıkarı koşullarında icra edilmesi gereken temel bir vatandaşlık hakkıdır. Bir ideal olarak demokrasi, toplumda sosyal adaleti sağlamak, ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvik etmek, toplumun uyumunu ve ulusal huzurunu güçlendirmenin yanı sıra uluslararası barış için elverişli bir ortam oluşturmayı, bireyin esas olarak onurunu ve temel haklarını korumayı ve geliştirmeyi hedefler. Bir hükümet modeli olarak demokrasi bu hedeflere ulaşmanın en iyi yoludur; bu aynı zamanda kendi kendini düzeltme kapasitesine sahip tek politik sistemdir."³¹

IPU'nun gayretlerini takiben, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 2007'de demokrasinin ilkelerinin esnekliğini ve evrenselliğini tanıyarak 15 Eylül gününü Uluslararası Demokrasi Günü olarak ilan etmiştir.

²⁹ Bakınız IPU (2006): Yirmi birinci yüzyılda parlamento ve demokrasi. İyi uygulama rehberi (David Beetham tarafından yazılmış ve düzenlenmiştir), Cenevre, s.4

³⁰ Beyanname IPU (Hg.) 'de bulunabilir: Demokrasi: İlkeleri ve Başarısı, Cenevre, 1998, pp.III-VIII (Yirmi birinci yüzyılda parlamento ve demokrasi. İyi uygulama rehberi).

³¹ Demokrasi Evrensel Beyannamesi, 1 ve 3.cü paragraflar.

Sürdürülebilir insani kalkınma paradigması ile ilgili olarak, “İstedığımız Gelecek” adlı Rio+20 sonuç belgesi açık bir şekilde demokrasinin, iyi yönetişimin ve hukukun üstünlüğünün hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, imkan sağlayan bir çevre olmanın yanı sıra, sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyüme, çevre koruma ve yoksulluğun ve açlığın ortadan kaldırılması dahil, sürdürülebilir kalkınma için gereklidirler.³² Bu, kurumların sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada, etkin, şeffaf, hesap verebilir ve demokratik olan her düzeydeki kurumları gerektirmektedir.

Rio+20 gıda hakkı, hukukun üstünlüğü, cinsiyet eşitliği, kadınların güçlendirilmesi ve demokratik toplumların kalkınmak için genel taahhüdü dahil gelişim hakkı ve yeterli bir yaşama standardı hakkı dahil tüm insan haklarına olan saygının, özgürlüğün, barışın ve güvenliğin önemini vurgulamıştır.

Yerine getirilen bir demokrasi sürdürülebilir insani kalkınma ve arazi bozulununun dengelendiği bir dünya için gereklidir.

³² Sonuç belgesinin 9 ve 10.cu paragrafları (https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216-1_english.pdf)

ii. Parlamentonun görev ve rolleri

Geleneksel olarak, bir devletin gücü birbirilerinden bağımsız olarak var olan ve birbirilerini denetleyen ve dolayısıyla bu gücü sınırlayan üç ayrı kurum tarafından icra edilmektedir: yasama, yürütme ve yargı. Yasama kuvveti (tek veya ikili) bir parlamento tarafından yürütülmektedir. Parlametolar, demokrasinin “kalbi”, merkez kurumudur; demokratik parlametolar demokratik toplumları yansıtmaktadır. Her parlamento temsili, şeffaf, erişilebilir, hesap verebilir ve etkin olmalıdır.

Parlametoların ve üyelerinin (“parlamenter altıgeni”) altı temel rolü, görevi ve gücü ideal olarak şöyledir: ³³

1. Anayasal değişiklikler dahil kanunlar yapmak (yasama yetkisi);
2. Finansal kaynaklar tahsis etmek ve bütçe ile vergi hakkında karar vermek (hazine yetkisi);
3. Hükümetleri hesap verebilir kılmak ve yürütme eylemlerini, politika ve personelin kontrolünü yürütmek (denetim gücü);
4. Ulusal ve uluslararası çıkarların konularını tartışmak ve toplumun demokratik temsili (söylem gücü);
5. Parlamenter yetkililerin ve – parlamenter demokrasi halinde – yürütmenin seçilmesi (seçim gücü);
6. Kurumlar ile uluslararası organizasyonlar ve kamu kuruluşların arasında aracılık, parlamenter diplomasisi, fonlar ve organizasyonlara mali kaynakların tahsisi, barış ve savaş hakkında kararlar, antlaşmaların imzalanması ile kurumların ve uluslararası ilişkileri kadar dış politikayı etkilemek (uluslararası güç).

Bu fonksiyonlar ve roller, UNCCD'nin uygulama sürecindeki parlamenter rolüne gelindiğinde aynı zamanda değişime de açıktırlar.

³³ Bu fonksiyonların tam listesi hakkında farklı düşünceler olabilir ancak tüm parlamenterlerce beklenen ve onlar tarafından üstlenilen görevlerde en azından bazılarının dahil edilmesi gerektiği konusunda geniş bir fikir birliği olduğu görülmektedir. Bakınız IPU / UNDP (2012): Küresel Parlamenter Raporu (baş yazar: Greg Power), Cenevre – New York 2012 (www.ipu.org/pdf/publications/gpr2012-full-e.pdf); Yasa Koyucuların Dünya Zirvesi (17 haziran 2012) : GLOBE Rio+20 Yasa Koyucuların Protokolü, Rio de Janeiro (www.globeinternational.org/index.php/world-summit/56-legislators-protocol); IPU 2016: 21.ci Asırda Parlamento ve Demokrasi. İyi Uygulama için Rehber (David Beetham tarafından yazıldı ve yayınlanmıştır), Cenevre; U. Holtz (2003): Parlamenter Altıgeni: U. Holtz: Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi hakkında Parlamento Üyelerinin önceki dört Yuvarlak Masa toplantısı, Bonn s. 18-19 (www.uni-bonn.de/~uholtz/virt_apparat/UNCCD_Cuba.pdf).

IV. PARLAMENTOLARIN VE PARLAMENTERLERİN UNCCD VE ON YILLIK STRATEJİNİN UYGULANMASINA AKTİF BİÇİMDE KATKIDA BULUNABİLECEKLERİ ALANLAR

Genel olarak, parlamentolar ve parlamenterler aşağıdaki konular hakkında taahhütte bulunmalılardır:³⁴

1. Dört ana boyutu (ekonomik büyüme, çevresel koruma, sosyal adaletin yanı sıra siyasi boyut: demokrasi, iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü) göz önünde bulundurarak ülkelerin sürdürülebilir insan kalkınmasına olan siyasi taahhüdünü yenilemek;
2. Uluslararası, bölgesel, ulusal ve yerel düzeylerde sürdürülebilir kalkınma için yönetişimi ve kurumları güçlendirmek;
3. Rio +20 (2012), Sürdürülebilir kalkınma hakkındaki Dünya Zirvesi (Johannesburg 2012) ve Rio Toprak Zirvesinin (1992) hedeflerini gerçekleştirmek için her bir parlamentoda yasama cevabını güçlendirmek;
4. Özellikle üç Rio Sözleşmesinin uygulanması (çölleşme, iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik) olmak üzere, sürdürülebilir kalkınma sorunları hakkında kamu politikasının yükümlülüğünü artırmak;
5. Yükselen sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile birlikte MDG'lerin yerine getirilmesi ve yoksulluğu yok etmeyi desteklemek ve bu yönde zorlamak;
6. "Arazi Bozulmasının Dengelendiği bir Dünya" (Rio+20) için doğru çalışmak ve ulusal ve küresel gündemlerde arazi bozulumu, erozyon ve çölleşmeye daha yüksek siyasi öncelik verilmesi için en iyisini yapmak;

Daha spesifik olarak, "parlamenter altıgeni" (yukarıya bakınız) On Yıllık Stratejinin ve Sözleşmenin başarılı bir şekilde uygulanması için daha büyük bir parlamenter sorumluluğunu seferber etmek amacıyla, parlamentolar ve üyelerine iyi bir eylem çerçevesi sunmaktadır. Eylem için çeşitli öneriler daha önceki vaatlere ve UNCCD Parlamenter Yuvarlak Masa beyanlarına dayanmaktadır.

³⁴ Bu vaatlerin bazıları için Yasa Koyucular Dünya Zirvesi'ne bakınız (17 Haziran 2012) The GLOBE Rio+20 Yasa Koyucular Protokolü, Rio de Janeiro (www.globeinternational.org/index.php/world-summit/56-legislators-protocol).

i. Yasama

Birçok ülkede yasama girişimi hükümete dayanmaktadır. Özellikle parlamentonun yasa tasarlama faaliyetleri açısından yeterli kaynaklara sahip olmadığı kalkınmakta olan demokrasilerde, yasa tasarısının ilk adımı yürütme gücünden gelmektedir. Parlamentonun rolü bu yasa tasarısını oylamaya sunmak ve bunun halkın refahı için uluslararası standartlar ve gereklilikler ile tutarlı olduğundan emin olmaktır. Çoğu anayasa parlamentoya bu gereklilikleri yerine getirmeyen yasa tasarısını reddetme ve/veya değişiklik yapma hakkını vermektedir. Bu yüzden yasama alanında, yürütme gücünün teklifte bulunduğu ve parlamentonun nihai kararı verdiği söylenmektedir.³⁵

Parlamentolar ve Parlamenterler ne yapabilirler?

- Etkin yasama ve standartları sağlamak ve bunları 10-Yıllık Strateji ve UNCCD'nin hükümleri ile uyumlu hale getirmek; UNCCD'yi ve Stratejiyi daha etkin hale getirmek için bunların ulusal yasa tarafından "yerelleştirmeleri" gerekmektedir.³⁶
- Önemli ulusal politik alanlarda (sıfır arazi bozulumu) arazi bozulumunun dengelenmesini devam ettirmek ve çölleşme ile mücadele etmek için eylem planlarının yaygınlaştırılmasını teşvik eden uygun eylemleri veya yasaları kabul etmek.
- Arazi kullanımı hakkında ilgili kararnameler, yasalar ve kuralları kabul etmek ve siyasi gündemde sürdürülebilir arazi yönetimi (SLM) uygulamalarını teşvik etmek ve çölleşmeyi, arazi bozulumunu ve kuraklığı (DLDD) ele alacak eylemleri yaygınlaştırmak.
- Kırsal alanlardaki yoksulların faydalanmaları için sürdürülebilir kalkınmaya yatırımların katkısı, kamu menfaatini azami hale getirecek arazi anlaşmalarını sağlayacak şekilde uluslararası arazi yatırım düzenlemeleri ve yasalar için uygun arazi mülkiyet rejimleri ve çalışmalarını teşvik etmek, zararlı arazi kullanım uygulamalarını değiştirmek.
- Diğer ulusal kalkınma öncelikleri ile Ulusal Eylem Planlarını (NAP'lar) uyumlaştırmak için koordinasyon kültürünü oluşturmak.
- Destekli tarımsal ihracatları ve gelişmiş ülkelerin yok edici tarımsal korumasını durdurmak, siyasi arenada kırsal bölgelerdeki tarımı ve yatırımı yeniden değerlendirmek, kurak alanlardaki toplulukların siyasi olarak geride kalmalarının üstesinden gelmek için arazi sorunlarına (aynı zamanda kalkınma işbirliği için de geçerli) daha yüksek öncelik vermek.
- Özellikle kurak alanların kırsal bölgelerinde, stoklama ve pazarlama tesisleri dahil, gıda güvenliği sistemlerini güçlendirmek.

³⁵ Bu alıntı IPU / BM-OHRLS'den alınmıştır (2009): En Az Kalkınmış Ülkeler İçin Brüksel Eylem Planı için Parlamenter Desteğini Seferber Etme, Cenevre, s.15.

³⁶ Uluslararası vaatler genelde karmaşık bir "yerelleştirme" veya dönüştürme süreci aracılığı ile yerel yasayı bağlayıcı hale getirir.

ii. Bütçe Tahsisi

Paranın gücü, yasama kolunun yürütme gücünü ve hatta hükümetin yargı kollarını etkilediği pratik bir yöntemidir. Genel olarak, ulusal bütçe parlamento tarafından onaylanmalıdır. Parlamento, devlet kaynaklarının nasıl tahsis edilmesi gerektiği konusunda baskın gelen bir söyleme sahiptir.

Parlamentolar ve parlamenterler ne yapabilirler?

- Yeni mali kaynaklar ve Resmi Kalkınma Desteği (ODA) dahil uygun mali kaynakları temin etme ve arazi zorlukları ile tutarlı, ülke çapında bir cevap için hükümetleri zorlamak. Gelişmiş ülkelerin parlamentoları, özellikle şimdiki dek yüzde 0,7 hedefine ulaşmamış ülkeler de, ODA'yı artırma ve kalkınma işbirliğini iyileştirmeye yönelik çalışmalardır; bu hedef 2015 yılına kadar yerine getirilmiş olması gerekmektedir.
- Kuraklığın etkilerini hafifletmek ve çölleşme/arazi bozulmasını önlemek ve tersine çevirmeye yönelik yerel girişimleri desteklemek için somut, uygun, zamanında ve öngörülebilir mali kaynaklar sağlamak.³⁷
- Arazi bozulumu ile mücadele ve sağlıklı topraklara yatırım için özel bütçe kalemleri oluşturmak.
- NAP'lar ve ulusal kalkınma planlarına uygun biçimde yabancı desteği entegre eden tutarlı bütçe stratejilerini yürütmek.
- Spesifik özel yatırım şekilleri için teşvikler oluşturmak ve STK faaliyetlerini desteklemek.
- Müdahalelerin etkisi, kalitesi ve etkinliğini artırmak amacıyla ulusal, iki taraflı ve çok taraflı kaynakları artırmak için entegre yatırım çerçevelerinin geliştirilmesini talep etmek.

³⁷ Doğal sermaye yaklaşımının ilerlemesini göz önünde bulundurmaktır. Bu yaklaşım, örneğin tarımsal arazi, sulak alan ve ormanın yok olmasına ve/veya bunlara katkılarını göz önünde bulundurmaktadır. Zorluk, doğal sermayenin kullanımını yasa koyucular tarafından daha iyi izlenmesini sağlamak için doğal sermayeyi ulusal ekonomik çerçevelerin içine nasıl entegre edileceği ve değerlendirileceğidir. Araştırmalara göre Nijer, darı çeşitlerinden kaynaklı toprak besin kaybına uğramakta ve sulanan pirinçteki tuz oranı ve aşırı otlatma nedeniyle gayri safi yurtiçi hasılasının yaklaşık %8'ini kaybetmiştir (bakınız www.ipsnews.net/2012/06/landis-our-ally-but-its-patience-is-not-eternal). Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı öncesinde ortak AB görüşü geliştirmeye yönelik 20 Eylül 2014 tarihli Avrupa Parlamentosu Kararının 25.ci maddesine bakınız. Bu maddede Avrupa Parlamentosu "doğal sistemleri metalaştırmazken, çeşitli kültürel yaşamları ve bunlara tahsis edilmiş tabiat değerlerini dahil ederek kaynakları, doğal sermayeyi ve ekosistem hizmetlerini gerçek değerleri ile değer biçmenin öneminin altını çizmektedir (ve) doğal sermayenin hesap verme süreçlerinin kurulması ve bunların ekonomik hesaplama yapılarına ve politik karar verme süreçlerine entegrasyonları için çağrıda bulunmaktadır. (www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0430&language=EN&ring=B7-2011-0522).

iii. Genel Bakış

Parlamentolar, yürütme gücünün çalışmalarını gözden geçirerek yürütme gücünü denetleme sorumluluğuna sahiplerdir ve kamu menfaati ile tutarlı olduğunu, devlet kaynaklarını israf etmediğinden veya vatandaşlarının haklarını ihlal etmediğinden emin olmalıdırlar. Parlamentolar bu izleme rolünü farklı şekillerde gerçekleştirmektedirler.³⁸

Parlamentolar ve Parlamenterler ne yapabilirler?

- Yürütme gücünden faaliyetleri hakkında düzenli raporlar talep etmek.
- Özellikle stratejik ve işlevsel hedeflerinde (bakınız ek 1) Sözleşme ve 10 Yıllık Stratejiyi gerçekleştirmek için hükümetler tarafından alınan tedbirleri değerlendirmek.
- Yürütme gücünün eylemlerini izlemek ve çölleşme karşıtı olguların genel hükümet gündemlerine (yürütme gücüne sözlü ve yazılı sorular, soru önermeleri, uygun komitelerin veya özel komisyonların kurulması, soruşturma oturumları, saha ziyaretleri vs. aracılığı ile) dahil olup olmadığını araştırmak ve soruşturmak.
- İki taraflı ve çok taraflı kalkınma ajansları ve teşkilatları tarafından desteklenen NAP'lar, Ülke Strateji Belgeleri (CSP), Yoksulluğu Azaltma Strateji Belgeleri (PRSP) ve Çok Taraflı Çevre Anlaşmalarının (MEA) daha iyi koordine edilmelerini talep etmek.
- Sözleşmenin 10.cu maddesi, 2.f paragrafına uyulmasını sağlamak: NAP'lar bunların ötesinde "ulusal eylem planlarının revizyonu, uygulanması, karar alınması, politika planlamasında özellikle kaynakların kullanıcıları, çiftçileri, çobanların ve bunların temsilci teşkilatlarını, erkekler kadar kadınların, yerel halkların ve STK'ların yerel, ulusal ve bölgesel düzeylerde etkin bir şekilde katılımlarını sağlamalıdır". Parlamentolar ve parlamenterler yerel düzeyden başlayarak bu katılımcı sürece aktif biçimde dahil olmalıdırlar ve NAP'ların uygulanması hakkında düzenli ilerleme raporlarını ve revizyonlarını talep etmelidir.
- Yoksullukla mücadele durumu, arazi ve doğal kaynakların bozulumu hakkında ve erişilen ilerleme hakkında düzenli 'yeşil muhasebe' raporlarının sunulmasını talep etmek.
- Rio hedeflerini yerine getirmeye yönelik ilerlemeyi değerlendirmek için parlamentolarda en az yıllık olarak tartışmaları başlatma dahil, hükümetlerin BM sürdürülebilir kalkınma ajansları ve uluslararası süreçleri ile nasıl başa çıktıkları ve hükümetlerin Rio taahhütlerine yönelik yaptıkları eylemleri izlemeleri için yasa koyucu planlarını daha etkin olacak şekilde geliştirmek.

³⁸ Bakınız IPU / UN-OHRLS (2009): En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Brüksel Eylem Planına İlişkin Parlamenter Desteğini Seferber Etme, Cenevre, s. 16.

iv. Ulusal ve uluslararası menfaat konularının tartışılması – Bilinçlendirme

Parlamenteler her şeyden önce kendilerini seçen halkın temsilcileridir ve çeşitli faaliyetlerinde her zaman halkın menfaatlerini temsil etme arayışı içindedirler. Parlamenteler veya siyasi partilerin üyeleri olarak oldukça büyük etkisi olan görüş liderleridir. Birçok ülkede özellikle gelişmekte olan dünyada, bir milletvekilinin salt parlamenter fonksiyonları dışında, sıkça farklı rolleri oynamaya çağrılmaktadırlar: topluluk liderleri, kalkınma unsurları, vs. Toplumla bilgi dağıtma konusunda da çok iyilerdir.³⁹

Parlamentolar ve milletvekilleri kamu söylemini savunabilirler ve UNCCD ile On Yıllık Stratejinin vizyonunu kamuoyuna ve kırsal topluluklara ulaştırma konusunda aracı işlevini yerine getirebilirler.

Siyasi partilerinin, UNCCD, Strateji ve arazi bozulmasının dengelenmesinin sürdürülebilir kalkınma hedefinin uygulanmasını öncelik konuları olarak manifestolarına ve diğer politika belgelerine dahil etmelerini sağlamalıdır.⁴⁰

Parlamentolar ve Parlamenteler, anlama düzeyini artırmak amacıyla iletişim ve eğitim konularının yanı sıra iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik ile sinerjileri ve DLDD hakkında bilinçlendirme oluşturmak için çabalarını artırabilirler ve sonrasında UNCCD'nin fiilen uygulanması için ihtiyaç duyulan destek seviyesini de artırmalarını gerekecektir.

Parlamentolar ve Parlamenteler ne yapabilirler?

- Çevresel farkındalığın artırılmasını desteklemek ve halkın değişim etkenleri olarak hareket etmeleri için çölleşme hakkında duyarlı hale getirmek.
- 2030 yılına kadar sıfır arazi bozulumuna ulaşmak için, tüm kamu ve özel sektör aktörlerinin, yerel topluluk paydaşlarının yanı sıra arazi kullanımına ilişkin tedarik ve değer zincirinin tüm taraflarının taahhüdünü, desteğini ve aktif yatırımını teşvik etmek.

³⁹ Bu alıntı IPU/BM-OHRLS'den alınmıştır (2009): En az gelişmiş ülkeler için Brüksel Eylem Planının desteğine parlamenter desteğini seferber etmek, Cenevre, s.17.

⁴⁰ UNCCD Sekreteryası (2010): Kapsamlı İletişim Stratejisi. Kurak alanlar: Küresel Varlıklar, Bonn (www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/convention/css.pdf), s.18–19: Parlamenteler, bakanlar dahil üst düzey hükümet yetkilileri hitap edilecek özel hedef gruplarına bilinçlendirme konusuna ilişkin. Hedefler şu şekildedir: (i) arazi bozulumu ve kuraklığı ele almak için uygun eylemin maliyeti ile karşılaştırılan normalde bu işin orantısız maliyeti yanı sıra SLM'nin potansiyel geri dönüşleri hakkında politika karar vericilerin ve kilit memurların arasında farkındalığı artırmak, (ii) kurak alanlarda SLM ve arazi/toprak iyileştirme tarafından getirilen genel faydaların tüm yelpazesinin politika karar vericileri çevreleri arasında tanınmasını teşvik etmek, (iii) toprak restorasyonu ve kurak alanlardaki SLM'nin başlıca küresel zorlukları ele almada nasıl katkıda bulunulabileceği konusunda politika karar alıcıların ve liderlerin arasında daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. İleri hedef grupları: çölleşme/arazi bozulumu ve kuraklık/ sürdürülebilir arazi yönetimi ile ilgili bakanlıklardaki memurlar, medya, bilim topluluğu STK'lar ve sivil toplum teşkilatları, genel anlamda kamu sektörü ve özel sektörden oluşmaktadır.

- Kitle medyanın, sanatçıların, akademisyenlerin ve okulların dahil olmalarının yanı sıra çevresel eğitim, hatıra pulları, 17 Haziran Dünya Çölleşme ile Mücadele Günü (konu ile ilgili uygun faaliyetler ile) ve özel parlamenter tartışmaları gibi yıllık etkinlikleri teşvik etmek ve desteklemek.
- Parlamenter web sayfaları gibi pratik araçlar aracılığı ile Sözleşmenin görünürlüğünü artırmak.
- Topluluk bazlı teşkilatlar, STK'lar, iş dünyası sektörü, akademik topluluk ile politika yapımcıların arasında ortaklıklar oluşturma ve özel sektör, genç ve kadın dernekleri, STK'lar, sivil toplum gibi tüm paydaşların katılımını teşvik etmek.
- Siyasi liderlik, memurlar, sivil toplum, özel sektör ve medya olmak üzere 5 olası düzeyi kapsayan ulusal bölgesel ve/veya yerel ödüller oluşturmak⁴¹.

⁴¹ UNCCD Yaşam İçin Toprak ödülü, özellikle toprakların doğal sağlığı ve verimini vurgulayan çabaları, sürdürülebilir arazi yönetiminde (SLM) inovasyonu ve üstünlüğü tanımaktadır. Şahıslar, takımlar, topluluklar, kurumlar, şirketler, araştırma ve akademik enstitüleri, kamu kuruluşları, yerel hükümetler, karar vericileri, gazeteciler, medya, STK'lar ve sivil toplum teşkilatlarının hepsi bu ödül için başvurabilirler (ayrıca bakınız www.unccd.int/en/programmes/Event-andcampaigns/LandForLife/Pages/default.aspx).

v. Yetkili kişiler ve organların seçimi

Parlamentolar, kendi organizasyon yapılarına ilişkin özerk olmalıdırlar.

Parlamenteler ve parlamentolar ne yapabilirler?

- Parlamenter liderlik, ilgili komiteler ve raportör rolleri için yetkin ve kendini adaylan kişileri seçmek ve UNCCD hakkında devamlı savunma sağlamak.
- UNCCD sorunları hakkında parlamenter odak noktası ve ulusal parlamenterler ağını oluşturmak.
- Kadınların, parlamenter UNCCD sorunsallarını savunmalarını teşvik etmek.
- Sıfır arazi bozulumuna giden yolda ilerlemeleri, arazi bozulumu, toprak kaybı ve çölleşme ile mücadelenin durumu hakkında düzenli raporlar sunması gereken bir Mevcut ve Gelecek Nesiller İçin Parlamenter Komisyon Üyesini Tayin Etmek.

vi. Uluslararası işbirliği ve ağ oluşturma

Küreselleşme çağında, devlet tüm organlarında, küresel güçler ve kurumlara gücünü kaptırmıştır. Parlamentolar da bu gelişmeden mağdur durumdadırlar. Demokratik kurumların tarihi olarak konumlandıkları ulusal düzey ile günümüzde birçok kararın alındığı küresel veya bölgesel düzeylerin arasındaki bu ayrım uluslararası “demokrasi eksikliği” olarak adlandırılan olgunun temel kaynağını oluşturmaktadır.⁴² Bazı gözlemciler ve politikacılar için dünya, dünya hükümeti ve dünya parlamentosuna doğru vizyonlu adımlar atılması gerekmektedir.

Bugün yabancı veya uluslararası, yerli veya yurt içi arasındaki ilişki giderek birbirinden ayırt edilemez hale gelmiştir. Parlamentolar bundan dolayı uluslararası ilişkilerde geleneksel idarelerin ötesinde adımlar atmalıdır.

Bunun neler içerebileceğini Birleşmiş Milletler ile IPU tarafından 2000 yılında ortaklaşa organize edilen İlk Parlamento Başkanlarının Konferansı⁴³ beyannamesinde özetlenmiştir.

Parlamentar boyut, birbirinden ayrı ancak aralarında bağlantılı dört yol ile her şeyden önce ulusal düzeyde parlamentoların kendileri tarafından sağlanmalıdır: (i) Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası tartışma forumlarında ele alınan konularla ilgili olarak her birinin ülkesinin politikalarını etkilemek; (ii) kendilerini bu müzakerelerin sonuçlarından ve ilerlemeden haberdar tutmak; (iii) kuruluş metni bunu öngördüğü takdirde hükümetlerin imzaladığı antlaşmaların ve metinlerin imzalanması konusunda karar vermek; ve (iv) bunları takip eden uygulama süreçlerinde aktif olarak rol almak.

Parlamentolar ve parlamenterler ne yapabilirler?

- Ulusal seviyenin ötesinde küresel ve bölgesel parlamenter işbirliği başlatmak ve bu işbirliğini güçlendirmek – 21. Yüzyılda⁴⁴ özgürlük, eşitlik, dayanışma, hoşgörü, doğaya saygı ve sorumluluğu paylaşmayı kapsayan uluslararası ilişkiler.
- Çölleşme/arazi bozulmasının yüksek siyasi önemi nedeniyle, UNCCD'nin ve On Yıllık Stratejinin uygulamasında ulusal, alt-bölgesel ve uluslararası düzeylerde daha yüksek siyasi irade ve parlamenterlerin daha fazla dahil olmalarını teşvik etmek,
- Yerel bazda ulusal konumu etkileyerek ve COP esnasında diyalog oturumları aracılığı ile daha güçlü bir parlamenter etki olarak Taraflar ile birlikte bir bütün olarak bir mekanizma vasıtasıyla daha iyi etkileşim aramak.

⁴² Bakınız IPU (2006): 20. yy.'da Parlamento ve Demokrasi (2006). Doğru Uygulama için Rehber (David Beetham tarafından yazılıp düzenlenmiştir), Cenevre, sayfa. 156-157.

⁴³ Ulusal Parlamentolar Başkanları Konferansı (2000): Üçüncü milenyumun başında Uluslararası İşbirliği için parlamenter vizyon, New York (www.ipu.org/splz-e/sp-dclr.htm)

⁴⁴ Bakınız Milenyum Beyannamesi (2000), paragraf 6 (www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm)

- Bölgesel ve uluslararası teşkilatlarda daha etkin parlamenterler çıktılarını sağlayabilecek şekilde, uluslar ötesi işbirliğinde daha aktif olmak.
- Parlamentolar, On Yıllık Stratejinin Hedefleri ile bölgesel ve alt bölgesel eylem planlarının uyumlaştırılmasını teşvik etme çabasında önemli alt bölgesel veya kıtasal teşkilatlar ile daha koordineli çalışmaya teşvik edilmektedirler.
- Parlamentolar ve parlamenterler bölgesel seviyede çölleşme ile mücadele etmek için özel girişimlerin başlamasını savunmalıdır.
- Parlamenter etkinliğin vurgulanması gerektiği COP oturumları ile paralel olarak 2 yılda bir düzenlenen UNCCD Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantısına yetkilendirilmiş parlamenterler göndermek.
- Parlamenterlerin Yuvarlak Masa toplantılarında kabul edilen beyanların izleme faaliyetlerini sağlamak, PNoUNCCD'yi güçlendirmek için daha fazla rehberlik etmesi gereken Parlamenterler Ağının Yönlendirme Komitesi ve uygun fona ihtiyacı bulunan UNCCD'nin parlamenterler Ağını (PNoUNCCD) daha iyi kullanmak.⁴⁵
- Toprak ve arazi üzerine UNCCD'yi küresel bir otorite kılmaya yönelik parlamenterler tarafından yapılan katkıların hakkında tartışmak ve bunları onaylamak.
- Bu sorunu ele almak için gerekli hız ve ölçekte, uluslararası topluluğun hareket etmesini sağlamak ve çabaları odaklı bir şekilde yürütmek için çerçeveyi izleme ve UNCCD'yi küresel politika yapıcı olarak kılmak için yeni bir yasal aracın Anlaşmasının (sıfır arazi bozulumu protokolü gibi) teşvik edilmesi ve arazi ve toprak hakkında hükümetler arası panel oluşturmaya yardımcı olmak.⁴⁶
- Parlamenter gözetim mekanizması oluşturmak (örneğin; Küresel Çevre Fonu, Kalkınma Bankası, Yeşil İklim Fonuna yönelik).
- Birleşmiş Milletler Parlamenter Kurulu (UNPA), Birleşmiş Milletler sistemini oluşturan kurumların çalışmasının etkinliğini, şeffaflığını, temsilciliğini, çoğunluğunu güçlendirebilecektir. UNPA'nın kuruluşu ayrıca uluslararası finansal, ekonomik ve çevresel yönetiminin yenilenmiş sisteminin en önemli parçası olabilir. UNCCD'nin altındaki yuvarlak masa parlamenterleri ayrıca bu bağlamda bir liderlik rolü üstlenebilir.

⁴⁵ Bakınız UNCCD Parlamenterler Yuvarlak Masası 8. oturumu: 25-29 Eylül 2009 tarihinde Buenos Aires'te parlamenterler tarafından kabul edilmiş Parlamenterlerin taahhütleri ve gelecekteki faaliyetleri, (www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Parliament/2009/Buenos_A_-_Declaration_2009-09-25%20final%20version.pdf). İhtüzük 2011 yılında parlamenterler Forumu / Yuvalak Masa toplantısında kabul edildiği gibi aşağıdakilere hükmetmektedir: Yönlendirme Komitesinin yetkisi aşağıdakilerden ibaret olmalıdır: a) çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık tarafından etkilenen ülkelerde UNCCD altında alınan taahhütleri yerine getirmeye katkıda bulunmak; b) Hükümetlerin ve önemli çok taraflı teşkilatların sorumluluğunu teşvik etmek ve rollerini değerlendirmek; c) Parlamenterlerin kapasitelerini güçlendirmeye katkıda bulunmak; d) UNCCD'ye ilişkin belirli konularda güncel bilgi üretmek ve yayınlamak; e) Basın, özel sektör, çok taraflı teşkilatları, sivil toplum teşkilatları, parlamenterlerin diğer ağıları ile iletişimi kolaylaştırmak; f) UNCCD'yi destekleyecek uygun eylemleri tespit etmek; g) Taraflar Konferansına bağımsız görüşler vermek ve UNCCD'nin uygulama sürecini izlemek" (bakınız ek 3 madde 9)

⁴⁶ Bakınız UNCCD sekreteryası (2012): Sıfır arazi bozulumu – Rio+20 için sürdürülebilir bir gelişim hedefi, Bonn - www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/UNCCD_PolicyBrief_ZeroNetLandDegradation.pdf

V. PERSPEKTİF

UNCCD'nin uygulanması bağlamında parlamenter çabalarının seferber edilmesi için yapılan büyük sayıdaki teklifler "herkese uyacak tek kalıp" çözümler sunmayı amaçlamamaktadır; bunun yerine eylemler her ülkeye has olan DLDD durumunu göz önünde bulundurarak yapılmalıdır.

Parlamentoların ve üyelerinin, arazi bozulununun dengelendiği bir dünya için vizyonları dahil DLDD'ye karşı eylemler için siyasi ivmeyi güçlendirmeleri için dünya çapında güçlerini birleştirmeleri son derece önem arz etmektedir. Benzer düşüncedeki ortaklıklar ile işbirliği arayışında bulunmalı ve genel olarak sürdürülebilir insan kalkınmasında da, özellikle arazi ve toprakta tüm paydaşlarla ittifaklar oluşturmalıdırlar. Aynı zamanda UNCCD sekreteryasının yüksek kalitedeki hizmetlerine, danışmanlık hizmetlerine, teknik desteğine, önemli dokümantasyona da ihtiyaçları olmaktadır.

UNCCD konuları ile ilgili olarak Temmuz-Ağustos 2009'dan beri sekreteryaya tarafından yayınlanan iki aylık güncellemeler değerli bir bilgilendirme kaynağıdır (<http://newsbox.unccd.int>). UNCCD sekreteryası doğru uygulamaların tanımlanmasının ve tekrarlanmalarını kolaylaştıracak ek bilgiyi ele almak amacıyla Sürdürülebilir Arazi Yönetimi teknolojileri ve arazi dengeleme projeleri ve planları hakkında doğru uygulamaları gözden geçirmeye teşvik edilmiştir.

Parlamentolar ve parlamenterlere nasıl ve nerede ulaşabilir? Yerel rehberlerin dışında Parlamentolar Arası Birliğinin (www.ipu.org) web sayfasında PARLINE veri tabanından her parlamento için bilgi bulmak mümkündür. Bu veri tabanı, Parlamento Başkanı, Parlamento Genel Sekreterinin isimleri, telefonları, faks numaraları ve internet adresleri dahil detaylı bilgiler vermektedir. Buna ek olarak ulusal, bölgesel ve kıtasal parlamentoların çoğunun artık web sayfası bulunmaktadır.

D. EKLER

- Ek 1: UNCCD 10 yıllık Stratejisi (2008-2018)- Stratejik ve işlevsel hedefleri
- Ek 2: Rio+20 Konferansının çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklıkla ilişkili sonuçları
- Ek 3: Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) ve Yönlendirme Komitesinin Uygulama Kuralları bağlamında Parlamenterler Forumunun İç Tüzüğü

Ek 1: UNCCD 10 yıllık Stratejisi (2008-2018)- Stratejik ve işlevsel hedefleri⁴⁷

Hedef 1: Etkilenmiş toplumların yaşam şartlarını iyileştirmek

Hedef 2: Etkilenmiş ekosistemlerin durumlarını iyileştirmek

Hedef 3: UNCCD'nin etki yaratan uygulamaları ile küresel fayda oluşturmak

Hedef 4: Ulusal ve uluslararası kuruluşlarla etkili ortaklıklar inşa ederek sözleşmenin destekleyici uygulamalarını harekete geçirmek

Stratejinin Beş İşlevsel Hedefi

İşlevsel Hedef 1: Savuma, farkındalığı artırma ve eğitim

İlişkisi olan ulusal, uluslararası ve yerel kurum ve kuruluşları, çölleşme/arazi bozulumu, kuraklık ve ilişkili konularla ilgili bilfiil bilinçlendirmek.

İşlevsel Hedef 2: Politika çerçevesi

Çölleşme ile mücadele ve arazi bozulumu problemlerinin ve aynı zamanda kuraklığın etkilerinin azaltılması konularındaki çözüm seçeneklerini teşvik etmek için doğaya, çevreye ulaşımı olan alanlar oluşturmayı desteklemek.

İşlevsel Hedef 3: Bilim, teknoloji ve bilgi

Çölleşme/arazi bozulumu ile mücadele ve kuraklığın etkilerinin azaltılması konularının bilim ve teknoloji ile ilişkili konularda küresel otorite haline gelmek.

İşlevsel Hedef 4: Kapasite geliştirme

Çölleşme/arazi bozulumu ile mücadele ve kuraklığın etkilerinin azaltılması konusunda kapasite geliştirmeye ihtiyaç duyulanları tespit etmek ve ele almak.

İşlevsel Hedef 5: Finansman ve teknoloji transferi

Ulusal hedeflerin belirlenmesi ve koordinasyonun sağlanması için, iki ve çok taraflı finansman ve teknolojik kaynakları geliştirip bunun etki ve tesirini arttırmak için seferber etmek.

⁴⁷ Kaynak: 3/COP.8 Kararı

Ek 2: Rio+20 Çölleşme, Arazi Bozulumu ve Kuraklık hakkındaki konferans sonuçları

Çölleşme, Arazi Bozulumu ve Kuraklık hakkındaki Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı sonucu (Rio+20 olarak bilinen Brezilya, 20-22 Haziran 2012) Konferansın bir başarısı olarak görülmektedir. Sonuç belgesinin içinde olan beş paragraf (“İstediğimiz Gelecek”), dünya hükümetleri, toprak dahil iyi arazi yönetiminin ekonomik ve sosyal önemini vurgulamışlardır. Böylece arazi bozulumunun dengelendiği bir dünyaya doğru ilerlemeyi kabul etmişlerdir. Ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde koordineli eylem yapma, kurak, yarı kurak ve kuru alt nemli alanlarda bozuluma uğramış arazileri restore etme ve küresel çapta arazi bozulumunu izleme iradelerini UNCCD şemsiyesi altında tekrar beyan etmişlerdir.

Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık⁴⁸

205. Özellikle suyun elverişliliğinin iyileştirilmesi, iklim değişikliğinin ele alınması, kadının güçlenmesi, yoksulluğun yok edilmesi, gıda güvenliği, sürdürülebilir tarım, biyolojik çeşitliliği, ekonomik büyümeye katkısı, toprak dahil, doğru arazi yönetiminin ekonomik ve sosyal önemini tanımaktayız. Bu durumun, çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklığın küresel boyutta zorluklar olduklarını ve özellikle kalkınmakta olan ülkelerde, tüm ülkelerin sürdürülebilir kalkınmaya ciddi zorluklar oluşturmaya devam ettiğini vurgulamaktayız. Aynı zamanda bu durumun Afrika, en az gelişmiş ülkeler ve karayla çevrili gelişmekte olan ülkeler için oluşturulan özel zorlukları da vurgulamaktayız. Bu bağlamda, Afrika’da, özellikle Sahra bölgesi ve Afrika Boynuzunda periyodik kuraklık ve açlığın yıkıcı sonuçları için derin endişemizi ifade ederek, tüm düzeylerde kısa, orta ve uzun vadeli tedbirlerin aracılığı ile acil eylemde bulunulması için çağrıda bulunmaktayız.

206. Arazi bozulumunu tersine çevirecek acil bir eylem ihtiyacını kabul etmekteyiz. Bunun için, sürdürülebilir kalkınma bağlamında arazi bozulumunun dengelendiği bir dünyaya erişmeyi hedeflemekteyiz. Bu durum, bir takım kamu ve özel kaynaklardan mali kaynakların harekete geçirilmesini sağlamalıdır.

207. Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi ile uygun olarak kurak, yarı- kurak ve yarı nemli alanlarda bozuluma uğramış arazileri restore etmek, küresel çapta arazi bozulumunu izlemek, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde koordineli eylemlerde bulunma kararımızı tekrar beyan etmekteyiz. Uygun öngörülebilir ve zamanında mali kaynakların seferber edilmesi dahil Sözleşme ve On Yıllık Strateji Planının uygulanması ve bu uygulamayı (2008-2018) etkinleştirecek çerçeveyi desteklemeye ve güçlendirmeye karar vermiş bulunmaktayız. Yoksulluğu yok etme ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak için toprak kalitesini ve su yönetimini iyileştirmek, bozuluma uğramış arazileri restore etmek, vahaları korumak ve geliştirmek dahil olmak üzere çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklığın etkilerinin hafifletme önemini vurgulamaktayız. Bu bağlamda, arazi kaynaklarının korunması için ortaklıkların ve girişimlerin önemini tanımaktayız ve teşvik etmekteyiz. Sürdürülebilir arazi yönetim politikalarının ve uygulamalarının ekonomik ve sosyal ve çevresel faydalarının bilinçlendirme ve daha derinlemesine anlamayı amaçlayan kapasite oluşturma, kapsamlı eğitim programları ve bilimsel araştırma ve girişimleri teşvik etmekteyiz.

⁴⁸ 19 Haziran 2012 tarihli A/CONF.216/L.1 (https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216l-1_english.pdf ve www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Rio+20/TheFutureWeWantRIOplus20.pdf) belgesinden alıntıdır.

208. Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi ile uygun olarak kuraklık ve çölleşmeyi ele almak için faaliyetlerin bilimsel temelini güçlendirmek ve bilim araştırmasını teşvik etmek için çabaların önemine ve çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklığın kapsamını izlemek ve değerlendirmek bilime dayalı sosyal olarak dahil edici yöntemler ve göstergelerin uygulanmasının ve daha fazla geliştirilmesinin önemini vurgulamaktayız. Bu bağlamda, Sözleşmenin Taraflar Konferansının 10.cu toplantısı taraflarına bilimsel önerinin sağlanması için özel seçenekleri tartışmak üzere bölgesel dengeleri göz önünde bulundurarak uygun çalışma grubunu oluşturma kararının altını çizmekteyiz.

209. Küresel, bölgesel ve alt-bölgesel düzeylerde toz fırtınaları ve kum fırtınaları yanı sıra çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklığa ilişkin iklim ve hava durumu bilgisi öngörüler ve erken uyarı sistemlerinin paylaşımı aracılığı ile bir işbirliği ihtiyacını tekrar dile getirmekteyiz. Bu bağlamda devletlerin ve önemli kurumların ilgili bilgi, öngörü ve erken uyarı sistemlerinin paylaşımında işbirliğine davet etmekteyiz.

Ek III: Yönlendirme Komitesi⁵⁰ usul kuralları ve Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)⁴⁹ bağlamında Parlamenterler Forumunun Statüsü

A. İçtüzük

İçtüzük oy birliği ile 13 Ekim 2011 tarihinde 9.cu Parlamenter / Parlamento Üyelerinin Yuvarlak Masası Forumu vesilesi ile Changwon, Kore Cumhuriyetinde kabul edilmiştir.

Sürdürülebilir kalkınma ve çevresel korunmaya yönelik insanlığın karşı karşıya kaldığı zorlukların bilinci ile;

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesine (UNCCD) Tarafların taahhütleri göz önünde bulundurularak;

Taraflar Konferanslarının UNCCD'ye bu konuda Parlamenterler tarafından kabul edilen önceki beyanlarını göz önünde bulundurarak;

Parlamenterlerin ulusal yönetim sistemlerindeki rollerini göz önünde bulundurarak;

Son olarak Parlamenter diplomasisinin uluslararası ilişkilerindeki önemini göz önünde bulundurarak;

Parlamenterler Changwon, Kore Cumhuriyetinde toplanarak UNCCD Taraflar Konferansının 10.cu oturumu ile birlikte gerçekleştirilen 9.cu Parlamenterler Forumu vesilesi ile aşağıdaki içtüzüğü kabul etmektedir.

⁴⁹ www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Parliament/Statute%20of%20the%20Parliamentarians-EN-rev1-14-10-ggl.pdf

⁵⁰ www.unccd.int/Lists/SiteDocumentLibrary/Parliament/2009/Rules%20of%20procedures_ENG-adopted%20version_25.09.09.pdf

Bölüm I

Genel Hususlar

Madde 1 (Kuruluş)

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin Parlamenterler Forumu, aşağıda UNCCD'nin Parlamenter Forumu olarak ismi geçecek olup işbu belge ile kurulmuş bulunmaktadır.

İşbu içtüzük, Parlamenterler Forumunun tüm oturumlarında geçerli olacaktır.

Madde 2 (Niteliği)

1. UNCCD Parlamenterler Forumu sözleşmenin taraflarını ve parlamenterleri birleştiren ve sözleşmenin uygulanmasına ilişkin konularda parlamenterlerin arasında etkileşim ve görüş alışverişi için platform işlevi gören bir organdır.
2. UNCCD'nin Parlamenterler Forumu Sözleşmenin Taraflar Konferansına görüş sağlamaktadır.

Madde 3 (Hedefler)

UNCCD Parlamenter Forumunun hedefleri aşağıdaki gibidir:

- a. Çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadelede bilgi ve tecrübe paylaşımına katkıda bulunmak;
- b. Parlamenterlerin çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadelede ulusal taahhütlerini yerine getirmeleri için daha fazla dahil olmalarına katkıda bulunmak;
- c. Özellikle çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadele konusunda çevresel politikaları tanımlama ve kontrol etmeleri için Parlamenterler tarafından katılımı teşvik etmek;
- d. Taraflar Konferansı tarafından alınan önemli kararlar ve UNCCD hükümleri ile uyumlaştırmak üzere çölleşme ile mücadeleye ilişkin ulusal yasamanın güçlendirilmesini teşvik etmek;
- e. Arazi bozulumu ve çölleşmeye ilişkin konuların yoksulluğu azaltma stratejileri gibi başlıca ulusal politikalarca göz önünde bulundurulmalarını sağlamak;
- f. Çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadelede politikaların etkilerini değerlendirmeleri için ulusal parlamentoların kapasitelerini güçlendirmek;
- g. Çölleşme ve arazi bozulumu mücadelesinde ve çevrenin korunmasında parlamenterler ağları ile ulusal, bölgesel ve alt bölgesel işbirliğini teşvik etmek;

- h. Çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadelede ulusal düzeyde kaynakları seferber etme ve tahsis etmeye katkıda bulunmak;
- i. Çölleşme ve arazi bozulumu ile mücadele ve çevrenin korunması için özel sektör ve sivil toplumdan temsilciler, gazeteciler, akademisyenler, siyasetçiler ve parlamenterlerin arasında ortaklıkların ve koalisyonların oluşumunu teşvik etmek.

Madde 4
(Oluşum)

UNCCD'nin Parlamenterler Forumu, UNCCD Taraflarını ulusal parlamentolar tarafından tayin edilen temsilcilerden ve senatörlerden oluşmaktadır.

Bölüm II

Organizasyon ve İşlev
Madde 5
(Organlar)

UNCCD'nin Parlamenterler Forumu, aşağıdaki organlardan oluşmaktadır:

- a. Forum Başkanı;
- b. Yönlendirme Komitesi;
- c. Forum Kurulu.

Madde 6
(Forum Başkanı)

1. Forum Başkanı, bir veya birkaç bölgesel grup tarafından tayin edilen, Yönlendirme Komitesi üyelerinden, Forum Kurulu tarafından seçilmelidir.
2. Başkanın yetki süresi bir kez yenilenebilir olmak üzere iki yıllık olmalıdır. Başkan ardışık iki yetki süresinden daha fazla başkanlık yapamaz.

Madde 7
(Başkanın Yetkisi)

Başkanın yetkisi aşağıdakilerden ibarettir:

- a. İç ve dış platformlarda forumu temsil etmek;
- b. Yönlendirme Komitesinin projelerini ve Forum Kurulunun gündemini UNCCD'nin Sekreteryası ve Yönlendirme Komitesinin Üyeleri ile birlikte belirlemek;

- c. Parlamenterler Forumunun açılışını ve kapanışını ilan etmek ve oturumlarına başkanlık etmek;
- d. İşbu içtüzüğün uygulanmasını sağlamak.
- e. Kürsüyü yönetmek, teklifleri oya sunmak ve kararları ilan etmek;
- f. Usul kurallarını yönetmek.

Madde 8
(Yönlendirme Komitesi)

1. Yönlendirme Komitesi, bir Başkan ve dört Yardımcı Başkandan oluşmalıdır. İlaveten Yönlendirme Komitesinin her bölge için bir temsilci olacak şekilde Ticaret, Finans ve Sürdürülebilir Kalkınmaya ilişkin Parlamentolar Arası Birliğinin İcra Komitesi (IPU) üyesi de bulunacaktır.
2. Yönlendirme Komitesi üyeleri, IPU tarafından tayin edilen üye hariç, Taraflar Konferansı esnasında gerçekleşen Forum Kurulunda bulunan Parlamenterlerin arasından seçilmelidir.
3. Komitenin süresi iki yıldır ve ardışık iki yetki süresinden fazla hizmet göremez.

Madde 9
(Yetki)

Yönlendirme Komitesinin yetkisi aşağıdaki şekilde olacaktır:

- a. Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık tarafından etkilenen ülkelerde UNCCD altında alınan taahhütleri yerine getirmeye katkıda bulunmak;
- b. Önemli çok taraflı teşkilatlar ve hükümetlerin sorumluluğunu teşvik etmek ve rollerini değerlendirmek;
- c. Parlamenterlerin kapasitelerini güçlendirmeye katkıda bulunmak;
- d. UNCCD ile ilişkili spesifik konularda Parlamenterler için güncel bilgileri üretmek ve yaymak;
- e. Basın, özel sektör, çok taraflı teşkilatlar, sivil toplum teşkilatları, parlamenterlerin diğer ağları ile teması kolaylaştırmak;
- f. UNCCD'ye destek olacak uygun eylemleri tespit etmek;
- g. UNCCD uygulama sürecini izlemek ve Taraflar Konferansına bağımsız görüşler vermek.

Madde 10
(Kurul Oturumları)

UNCCD Parlamenterler Forumu Kurulu, Sözleşmenin Taraflar Konferansına olağan oturumuna ev sahipliği yapan ülkelerde iki yılda bir olağan oturumlar ile toplanmalıdır.

Madde 11
(Gündem)

1. UNCCD Parlamenterler Forumu Başkanı, nihai onay için oturum gündem taslağını Forum Kuruluna katılan üyelere sunmalıdır.
2. Gündem, oturuma katılan parlamenterlerin çoğunluğu tarafından onaylanmalıdır.

Madde 12
(Teklifler)

1. Forum Kurulunun Teklifleri fikir birliği ile kabul edilirler. Fikir birliğine ulaşmak için çabalar sonuçsuz kalmış ise, karar hazırda bulunan ve oy kullanan üyelerin salt çoğunluğu ile alınmalıdır.
2. Forum Kurulu ancak genel oturumunda onaylanan gündem hakkındaki konular üzerinde tartışılabilir.

Bölüm III

İşleyiş ve Kurumsal Destek

Madde 13
(Fon)

Her parlamento, temsilciliğine ilişkin masraflara katkıda bulunur.

Madde 14
(Kurumsal Destek)

İşlevlerini doğru biçimde yerine getirmesi amacıyla parlamenterler forumu, Parlamenterler Arası Birliğin Sekreteryası ile yakın işbirliği içinde hareket edecek UNCCD Sekreteryası tarafından desteklenmelidir.

Madde 15
(Yorumlama)

Forum Kuruluna danışma hakkına taviz vermeksizin işbu içtüzüğün yorumlama yetkisi forum Başkanına ait olmalıdır.

Bölüm IV

Son Hususlar

Madde 16

(İçtüzüğün Değiştirilmesi)

1. İşbu içtüzüğüne teklif edilecek değişiklikler Yönlendirme Komitesine sunulmalıdır.
2. Yönlendirme Komitesi, kendisine sunulan tüm teklifler hakkında gerekçeli görüş bildirmeli, bunların bildirilmesini takiben, Forum Kurulunun bir sonraki toplantısında ele alınmaları için sunulmalıdır.
3. İşbu içtüzük fikir birliği ile Forum Kurulunca değiştirilebilmektedir. Fikir birliğine ulaşma çabaları sonuçsuz kalması durumunda karar, hazırda bulunan ve oy kullanan üyelerin üçte iki oy çoğunluğu ile alınmalıdır.

Madde 17

(Yürürlüğe Giriş)

İşbu içtüzük Forum Kurulu tarafından onaylanmalı ve kabul edildiğinde yürürlüğe girer.

B. Yönlendirme Komitesinin Usul Kuralları

Kurallar, UNCCD'nin Parlamenterler Ağlarının Yönlendirme Komitesince hazırlanmışlardır. Bu belge Buenos Aires, Arjantin'de 24 – 25 Eylül 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen 8.ci Oturum vesilesi ile Parlamenterler tarafından kabul edilmiştir.

I. KAPSAM

KURAL 1

İşbu usul kuralları, UNCCD'nin Parlamenterler Ağının Yönlendirme Komitesinin tüm oturumları için geçerlidir.

II. ROL

KURAL 2

1. UNCCD'nin Yönlendirme Komitesi, UNCCD'nin uygulama süreci bağlamında Parlamenterlerin çalışmalarını izlemeli ve daha iyi katkılar sağlamalıdır.
2. Parlamenterler Ağı ile birlikte Yönlendirme Komitesi aşağıdakileri yapmalıdır:
 - a. Ağ üyelerine, bilgi paylaşımı platformu ile beraber etkileşim ve koordineli pro-aktif tedbirleri sağlamalıdır;
 - b. Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık ile mücadele için (DLDD) ulusal, alt-bölgesel, bölgesel ve uluslararası faaliyetlerin izlenmesinde parlamenterlerin dahil edilmesinin artırılmasına yardımcı olmak;

- c. Sahada faaliyetleri teşvik etmek; kaynak seferberliğini desteklemek; doğru uygulamalar, tecrübe ve bilgi paylaşımı ile bilinçlendirme ve zamanında danışma süreçlerini teşvik etmek;
- d. Önemli topluluk bazlı teşkilatlar (CBO), STK'lar, iş dünyası sektörü, akademik topluluk, politika yapılar ile parlamenterlerin arasında ortaklıkları ve koalisyonları teşvik etmek;
- e. Önemli hükümetler arası teşkilatların arasında ilişkileri iyileştirmeye elverişli uluslararası, bölgesel ve alt bölgesel işbirliği şekillerini teşvik etmek;
- f. UNCCD'nin Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantıları vesilesi le yapılan önerilerin izleme faaliyetlerini denetlemek.

III. HEDEFLER

KURAL 3

Yönlendirme Komitesi, aşağıdakileri gerçekleştirme ana hedefleri ile kurulmuştur:

- a. Ciddi kuraklık ve/veya çölleşme ve arazi bozulumu geçiren ülkelerde sözleşmenin uygulanması kapsamında taahhütleri gerçek eylemlere dönüştürmeye yardım etmek.
- b. Önemli çok taraflı teşkilatların ve hükümetlerin hesap verilebilirliklerini artırmak ve rollerini değerlendirmek.

KURAL 4

Yönlendirme Komitesinin ana görevleri aşağıdaki gibidir:

- a. DLDD ile ilişkili olduklarında parlamenterler için spesifik konularda düzenli güncel bilgileri üretmek ve yayınlamak;
- b. Parlamenterlerin, diğer parlamenter ağları, sivil toplum teşkilatları, çok taraflı teşkilatlar, özel sektör ve medya ile bağlantı kurmalarını sağlamak;
- c. UNCCD'yi destekleyecek uygun parlamenter eylemleri tespit etmek;
- d. Parlamenterlerin kapasitelerini geliştirmek;
- e. UNCCD uygulama süreçlerine uygun bir biçimde izlemeyi sağlamak.

IV. OLUŞUM

KURAL 5

1. Yönlendirme Komitesi, bir Başkan ve dört Yardımcı Başkandan oluşmaktadır. Üstelik Ticaret, Finans ve Sürdürülebilir Kalkınmaya ilişkin IPU İcra Komitesinin ofisinden bir üyeye de sahip olmalıdır, böylece Yönlendirme Komitesi Afrika, Arap Bölgesi, Asya ve Pasifik, Avrupa (On iki+), Latin Amerika ve Karayip Ülkeleri olmak üzere, çeşitli jeopolitik bölgeler başına bir temsilciye sahip olacaktır.
2. Bölgesel bazda tayin edilen Yönlendirme Komitesinin üyeleri arasında her bir cinsiyetten en az iki üye olacaktır.

KURAL 6

Yönlendirme Komitesinin Başkanı bir oturuma veya bunu herhangi bir kısmına katılmaya geçici olarak imkânı olmadığı takdirde, işbu Yönlendirme Komite üyelerince tayin edilecek Yardımcı Başkan yerine geçecektir.

KURAL 7

Yönlendirme Komitesinin bir üyesi istifa ettiği veya bu görevin fonksiyonlarını yerine getirmeyi veya görev yetkisin süresini tamamlayamayacak olduğu takdirde, aynı bölgeden onun yerine geçecek bir temsilci, yetki süresinin geri kalanında hizmet etmesi için ilgili üyenin parlamentosu tarafından tayin edilmelidir.

V. ATAMA VE ŞARTLAR

KURAL 8

1. Yönlendirme Komitesi Üyeleri iki yılda bir gerçekleşen UNCCD COP oturumlarına paralel olarak düzenlenen Parlamenterler Yuvarlak Masa toplantısı oturumunda bulunan parlamenterlerin arasından seçilmelilerdir.
2. Başkan, bir kez yenilenebilir olarak Yönlendirme Komitesi üyelerinin arasından seçilmelidir.
3. Yönlendirme Komitesi iki yıllık görev süresi ile seçilmelidir.
4. Başkanlık çeşitli jeopolitik bölgelerin arasında rotasyon şeklinde değişmelidir.

VI. OTURUMLAR

KURAL 9

1. Yönlendirme Komitesinin toplantıları Başkan tarafından yönetilir – kendisi geçici olarak oturuma katılacak durumda değilse altıncı kural geçerlidir.
2. Yönlendirme Komitesi, Başkan tarafından çağrı yapılmasını takiben ve UNCCD Sekreteryası ile yakın iştişare halinde olarak yılda bir kez olağan oturumda toplanmalıdır.

3. Olağan oturumun yeri ve tarihi, mümkün olduğunda UNCCD sekretaryası ve Komite üyelerinin geri kalanıyla anlaşarak Başkan tarafından karar verilmelidir.
4. Yönlendirme Komitesi, Başkan gerekli gördüğü takdirde veya üyelerinin üçü bu yönde talebi olduğu takdirde, olağanüstü oturumda toplanmalıdır.
5. Yönlendirme Komitesinin Başkanı oturumun açılışını, askıya alınmasını ve kapanışını beyan etmelidir, oturumun toplantılarına başkanlık etmelidir, işbu kurallara uyulmasını sağlamalıdır, söz hakkı vermelidir ve fikir birliği bazında karar için teklifleri almalıdır.
6. Fikir birliği olmaması halinde, Yönlendirme Komitesi çoğunluk oyuyla karar verecektir.
7. Eşitlik olması durumunda; Başkanın oyu yönünde sayılacaktır.
8. Yönlendirme Komitesi tarafından alınan tüm kararlar uygun biçimde her toplantının bitiminden önce yazılı olarak dolaştırılıp onaylanacaktır.
9. Başkan, gerekli ise Yönlendirme Komitesi üyelerinin görüşünü aldıktan sonra, bu kurallarca kapsam altında olmayan tüm durumlarda karar alabilecektir.

VII. GÜNDEM

KURAL 10

1. Her oturumun geçici gündemi, Başkan ile mutabık kalınarak UNCCD sekretaryası tarafından hazırlanmalıdır.
2. Her olağan oturum için, geçici gündem UNCCD sekretaryası tarafından Komite üyelerine oturumun açılışından en az bir ay önce dağıtılmalıdır.
3. Sekretarya, Başkan ile mutabık kalınarak Yönlendirme Komitesi üyesi tarafından teklif edilen herhangi bir ek maddeyi geçici gündeme dahil etmelidir.
4. Her oturumun geçici gündemi her oturumun açılışında Yönlendirme Komitesince belirlenmelidir.

VIII. TARTIŞMALAR – SAYI YETERLİLİĞİ – OYLAMA

KURAL 11

Başkanın ve Yönlendirme Komitesinin en az üç üyesinin varlığı, yapılacak herhangi bir tartışma için ve Komite tarafından alınacak herhangi bir karar için gereklidir.

IX. YAPI

KURAL 12

Yönlendirme Komitesi faaliyetlerinde UNCCD sekretaryası ve IPU tarafından desteklenmektedir.

KURAL 13

1. UNCCD sekretaryası, Yönlendirme Komitesinin tartışmalar için gereken önemli belgeleri teslim almalıdır veya hazırlamalıdır ve bunları olabildiğince üyelerine İngilizce, Fransızca ve İspanyol dillerinde dağıtmalıdır.
2. Sekretarya, her oturumun kapanışından sonra 40 gün içinde Yönlendirme Komitesi Başkanına gönderilmesi gereken oturumların geçici özet tutanaklarını hazırlamalıdır ve bunları sonraki oturumun açılışında Komitenin onayına sunmalıdır.

X. KURALLARIN KABULU VE DEĞİŞTİRİLMESİ**KURAL 14**

1. İşbu usul kuralları, kabul zamanında bulunan üyelerinin mutlak çoğunluğu ile Yönlendirme Komitesince kabul edilmelidir ve değiştirilebilmektedir.
2. Yönlendirme Komitesinin kurallarını değiştirme teklifleri, yazılı olarak ifade edilmeli ve Komitenin sonraki toplantısından en az üç ay önce UNCCD sekretaryasına gönderilmelidir. Sekretarya bu tekliflerin yanı sıra herhangi alt değişim tekliflerinin daha fazla ele alınması için Komite üyelerine anında iletmelidir.

www.unccdcop12.gov.tr

www.ormansu.gov.tr

www.unccd.int